

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CL. évfolyam
2015. március

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

A TARTALOMBÓL:

NEMESNYÁR-ÁLLOMÁNYOK ÁTALAKÍTÁSA
POCOKKÁROSÍTÁS A GYULAJI ERDŐKBEN
A NAGYVADGAZDÁLKODÁS IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI
DRÓNOK AZ ERDŐGAZDÁLKODÁSBAN
KÖNYVBEMUTATÓK A KÖNYVTÁRBAN
TAGSÁGI KÁRTYA ÉRVÉNYESÍTÉS!

9700 Szombathely, Ipari u. 3. • Tel.: +36 94 513 350

HITTNER ERDÉSZETI KÖZELÍTŐK – MÁR AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN ELÉRHETŐK

55 V

ECO **TRAC**

120 V

ITT AZ ALKALOM!

CSERÉLJE LE RÉGI, ELAVULT ERDÉSZETI VONSZOLÓJÁT
HITTNER ERDÉSZETI KÖZELÍTŐRE!

**ÚJ GÉP,
VERHETETLEN
ÁRON.**

VISZONTELDŐI PARTNEREINK:

**Agráció Kft.
Gödöllő**

Tel.: +36 30 343 3458
www.agracio.hu
agracio@agracio.hu

**Agro-Alfa Kft.
Szombathely**

Tel.: +36 94 513 350
www.agroalfa.hu
info@agroalfa.hu

**Agroker Holding Zrt.
Nyíregyháza**

Tel.: +36 42 598 470
www.agrokerholding.hu
gep@agrokerholding.hu

**Hanki-Ker Kft.
Makó**

Tel.: +36 30 278 6788
www.hanki-ker.hu
info@hanki-ker.hu

www.agroalfa.hu • info@agroalfa.hu

A harmadik oldal

Minden rosszban van valami jó. Ennek a gondolatnak a kifejtését javasolta a Duna TV műsorvezetője a közmédia jégkárokkal foglalkozó tematikus napjának egyik stúdióbeszélgetését tervezve. És valóban, március legelején a magyar erdészek megtapasztalhatták, hogy a mégoly lehangoló katasztrófának is lehet kedvező hozadéka.

A hazai erdők egy részét 2014 decemberében komoly jégtörés érte. Ez a kár egyáltalán nem ismeretlen az éghajlati viszonyaink között, a mostani jegesedés erőssége, a közutak, belterületek és a kiemelt kirándulóhelyek érintettsége miatt azonban nagyobb figyelmet kapott. A közérdeklődés felkeltésében szerepet játszott a kárral érintett erdőterületek kezelőinek folyamatos, naprakész kommunikációja is.

Ebben a helyzetben érkezett a köztársasági elnök segítsége, aki társadalmi összefogásra felszólító nyilatkozataival az egész ország ügyévé emelte a korábbi időszakokban jellemzően csak az erdőgazdálkodás belső gondjaként megjelenő erdőkár-helyreállítást. Az összefogás keretében az elnök a közmédiához fordult, kérve az erdőket ért károk és a felszámolásukra kezdett erdészeti munkák bemutatását.

Így született az S.O.S. – Bajban az erdő! című tematikus nap, amely a Duna TV ötórás adásfolyama mellett a közmédia és más adók számos műsorába is beemelte a nemzeti értéket jelentő magyar erdők és a teljes erdei ökoszisztémát kezelő erdész képét. A műsorfolyamban végre nem csak az erdészszakma szűkebb körein belül beszélgettünk őszintén a minket érintő kérdésekről, amelynek eredményeként eddig nem látott összefogás alakult ki az erdőkkel kapcsolatban. Nébány nap alatt 45 ezer állampolgár tárcsázta a szimbolikus hozzájárulásokat fogadó telefonszámot.

Ez a széles körű támogatottság erővel töltötte el bennünket. Ha mi erdészként be tudjuk mutatni, hogy tevékenységünkkel a társadalom javát szolgáljuk, számíthatunk a társadalmat alkotó egyének és közösségek megértésére és szolidaritására. Mindez természetesen felelősség is. Készség sem férhet munkánk szakszerűségéhez, fenntartható célokat szolgáló voltához. Nem vélt vagy valós ágazati érdeksérelmek ápolásán keresztül vezet az út az elfogadottsághoz, hanem a napjainkban is valódi értékeket teremtő munka bemutatásának bitelessége az, ami megértésre talál.

Köszönjük mindazoknak, akik megajándékoztak bennünket az elfogadottság és a támogatottság érzésével! Köszönjük a terepi megjelenést havas esőben is vállaló köztársasági elnöknek, a műsorokat egyre növekvő kedvvel összeállító és készítő televíziós és rádiós kollégáknak, a biztató hívásokat és üzeneteket küldőknek. Köszönjük mindazoknak, akik megmutatták számunkra, hogy minden rosszban van valami jó!

Lomniczi Gergely
főtákar

Tartalom

Nagy Imre, Pap László:
A nemesnyár-állományok fafajcserés átalakítása I.66

Göbölös Péter, Palánki Gábor:
Rendkívüli pocokkárosítás a gyulai erdőkben.....70

Garamszegi Balázs:
„Fenntartó erdők, fenntartó emberek”71

Nagy László:
A nagyvadgazdálkodás időszerű kérdései72

Dr. Sárvári János:
Felhívás a MEGOSZ kerekasztalbeszélgetésekre!.....73

Kocsi István:
Drónok használata az erdészetben74

Erdőtűzek éleszthetik újra Csernobil sugárzását.....75

Id. Csizmadia Sándor: A Luga76

„Az Év erdésze-2015”77

Nagy László: Öreg tél az Öreg-Bakonyban.....78

Andrési Pál: Az év élőlényei 2015-ben.....79

Vízben állnak a somogyi erdők.....80

Detrich Miklós: Emlékezés az elődökre80

Urbán Imre:
Az erdő a tájfutás stadionja81

Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottság 2015–201883

Nagy László:
Kettős könyvbemutató a Könyvtárban85

Zétényi Zoltán: Az MTI-ből jelentettük.....87

Dr. Sárvári János: A Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár 2014. évi beszámolója.....89

Dr. Szikra Dezső: „Hagyományozható gondolatok”90

Apatóczy István: Tórium-kúra95

Nagy László: Kőfaragó atyák a Zemplénben96

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CL. évfolyam 3. szám (március)

FŐSZERKESZTŐ: **NAGY LÁSZLÓ** • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: **DR. OROSZI SÁNDOR**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: dr. Bartha Dénes, Detrich Miklós, Haraszi Gyula, Lengyel László, Lomniczi Gergely, Puskás Lajos, dr. Sárvári János, dr. Schiberna Endre, Wisnovszky Károly

SZERKESZTŐSÉG: 1021 Budapest, Budakeszi út 91. Telefon: 06 (1) 201-6293 • Mobil: 06 (20) 330-3462 • e-mail: erdlap@oee.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1021 Budapest, Budakeszi út 91. • Levélcím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91. • FELELŐS KIADÓ: **ZAMBÓ PÉTER** elnök

Tördelőszerkesztő: Balog Zoltán • Olvasószerkesztő: Rimóczi Irén • Nyomdai munkák: PR Innovation Kft., Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2015. március 3.

ISSN 1215-0398

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Kikelet. Fotó: Nagy László (Vértes-hegység)

A nemesnyár-állományok fafajcserés átalakítása I.

Gazdasági következmények a természetvédelmi oltalom alatt álló erdőterületeken

Nagy Imre – tudományos munkatárs, NAIK ERTI Ökonómiai Osztály

Pap László – vezérigazgató-helyettes, KAEG Zrt.

Mottó: Az erdész műszaki szakember, számol. Egy adott szakmai probléma érzelmi megközelítése nem baladbatja meg racionalitásának határait.

A természetvédelmi oltalom következtében előírt korlátozások, azok indokoltsága és végrehajtásuk pénzügyi következményei a jelenkori erdészeti szakma egyik legvitatottabb kérdésköre. Az erdőgazdálkodókat korlátozások érik térben és időben, mennyiségekben és a választható gazdálkodási cselekményekben, technológiákban, művelési elemekben egyaránt. Ennek nyomán bevételeik elmaradnak a lehetségestől, vagy költségeik megnőnek, végeredményben az elérhető hozam csökken, elmarad a termőhely potenciális képességétől.

A következő felsorolásban néhány, mai ismereteink szerint negatív gazdasági kihatású előírást gyűjtöttünk össze:

- a faállományok vágáskorának túlzó és indokolatlan emelése,
- a természetes mag felújításra alkalmatlan állományokban annak megkövetelése,
- a szakmai gyakorlat és a tudomány által kellően nem alátámasztott tömeges üzemmódváltás a folyamatos erdőborítás érdekében,
- a hagyásfák és hagyásfacsoportok biológiai vágáskorrig történő kötelező fenntartása,
- az előírt fafajcserés szerkezetátalakítás nyomán a termőhely potenciális fatermőképességének elmaradó kihasználtsága,
- technológiai korlátozások térben (egybefüggő felújítás alatt álló területek maximalizálása) és időben (vegetációs időszak alatti fakitermelések tilalma),
- technológiai korlátozások az alkalmazható módszerekben (teljes talaj-előkészítés, égetéses vágástakarítás, vegyszerhasználat tilalma stb.).

A jelenség egyaránt tetten érhető a nemzeti védelem alatt álló és az európai jelentőségű természet és élővilág megőrzését szolgáló erdőterületeken (Natura 2000). Az említettek közül néhány elem negatív gazdasági hatása vitatható. Különösen annak tükrében, hogy az esetleg nyert ökológiai előnyök számszerűsítésével még adós a hazai erdészeti természetvédelem. Ismereteink erről az oldalról is hiányosak.

A Natura 2000 területeken az állapotfenntartást a magántulajdonon elméletben és gyakorlatban is támogatják, így a veszteség inkább csak az állami szektorban jelentkezik.

Arról se feledkezzünk meg, hogy az erdészeti jogszabályokban az állami és magántulajdonú területeken – például a folyamatos erdőborítás üzemmódjainak tekintetében – eltérő a szabályozás. Az átalakítás üteme az állami tulajdonon kötelező lefolyású, míg a magánerdőkben csak opcionális előírás.

A tulajdonos Magyar Államnak joga, hogy erdeinek minő-

ségi megtartására, a természeti állapot megőrzésére és javítására, a közcélú erdőhasználatra vonatkozó előírásait az általa fenntartott gazdálkodó, kezelő szervezetei révén (állami erdőgazdaságok) közvetlen (utasításos) és közvetett módon, jogszabályokon keresztül érvényesítse. Ekkor a tulajdonos valós, vagy vélt jövedelmet áldoz be valós vagy vélt közérdekből, mégpedig a közvagyon hozamából. Ez nem szakmai kérdés.

Ugyanakkor – részben a gazdasági elemzések, hatástanulmányok hiányában – sokszor nem érhető tetten a kellő tudatosság. A veszteségek ismerete nélkül folyik a döntés előkészítése és a társadalom sem szembesül az általa elvárt erdőkép és szolgáltatás előállításának anyagi következményeivel.

A természetvédelmi korlátozás a nemzeti védelem alatt álló és a Natura 2000 erdőterületeken számos esetben a NNY ültetvények SZNY, MÉ, vagy KST főfajú állományokká való kötelező átalakításában testesül meg. Megnőnek az erdőfelújítási költségek és a vágásforduló (termelési ciklus) ideje, adott esetben pedig számottevően csökken az elérhető elő- és véghasználati árbevétel is. Ebből kifolyólag a termelés tőkéjében, az erdei talaj hozadéki értékében, valamint az elérhető éves járadékban jelentős veszteség keletkezik.

A Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. és a NAIK-Erdészeti Tudományos Intézet közös munkában vizsgálta a természetvédelem alatt álló folyó ártereken (Duna, Rába) és a Hanságban a nemesnyárasok átalakításának gazdasági kihatásait, az átalakítás többletköltségét és a bekövetkező hozam (éves járadék), valamint talaj tőkeérték-veszteségeket. Mindezt fajlagos mérőszámokban (Ft/ha, Ft/ha/év), mégpedig a termőhelyi minőség és a fajok (NNY-SZNY, NNY-KST, NNY-MÉ) függvényében. Etalonként a folyó ártereken jó és közepes, míg a Hanság területén közepes NNY állományokat vizsgáltunk 30 éves vágásfordulóval. A számításokat tételesen a következő esetekre végeztük el:

A. NNY, SZNY, MÉ és KST erdőfelújítások létrehozási költségértékének elemzése a termőhelyi jóság és az alkalmazott technológiák függvényében.

B. Az átalakítás közvetlen költségtöbbletének kimutatása egy és azonos időpontra vetítve, egységes (elvárt) kamatláb alkalmazásával.

C. A teljes termelési sor elemzése egységes kamatlábbal a fenti megoszlásban. Erdőgazdálkodótól származó alapadatok az elő- és véghasználatok szűkített termelési költségei és elérhető árbevételei. A Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. üzemi gyakorlatából nem ismert véghasználati fakészleteket részben az Országos Erdőállomány Adattár (továbbiakban: OEA) elemzésére, részben fatermési táblákra alapozva határoztuk meg.

D. Az erdőtalajok hozadéki értékének számítása a klasszikus erdőértékelésnél használt módosított Faustmann-féle képlet szerint az összes vizsgálatba vont fafajra és termőhelyre.

E. A termőtalaj mint a termelés tőkéjének értékvesztése az átalakítás következtében.

F. Az éves járadékvesztések kimutatása. Ennek során állománytípusonként a vágásfordulónyi kiterjedésű és szabályos koreloszlású üzemet modelleztük.

Valamennyi kidolgozott mutató fajlagos érték. A valós téma körüli területi kiterjedéseket nem vizsgáltuk. Amellett az erdőgazdálkodó – különösen egy erdőtervi cikluson belül – viszonylag nagy szabadságfokkal rendelkezik a „*vágom vagy nem vágom*” szakmai kérdésre adható válaszbán, így az átalakítás ütemét meghatározhatja az egyéb gazdasági körülmények eredőjeként is.

I. Az erdőfelújítás költségeinek kimunkálása

Amikor fafajcserével élünk, gyakran többletköltségünk keletkezik, ráadásul új technológiai megoldásokat kell keresnünk. A művelési elemek indokoltsága, a szükséges és elégséges ráfordítás meghatározása még a gyakorló szakemberek számára is komoly feladat. Ennek tipikus példája a NNY leváltása SZNY fafajra a Hanságban, ahol kérdésként merült fel, hogy a megszokott teljes talaj-előkészítés költségeit elviseli-e a SZNY gazdálkodás, illetve a csemetés megfelelő növekedésének érdekében indokolt-e ilyen szintű ráfordítás.

Az eltérő termőhelyek eltérő megoldásokat kívánnak. A folyó ártereken a gyakori előntések, a mozgóvíz miatt az I. kivitel és az ápolások során csak minimális talajbolygatás képzelhető el. Ezzel szemben az erdő fenntartása érdekében a pangó vizes Hanságban, szélső esetben, a bakhátkészítés sem kizárt.

Mindkét fő tájegységet a vízhatásos termőhelyek jellemzik, ennek megfelelően az üres vágásterületek azonnali gyomosodása várható és a teljes felújítási ciklusban is erős gyomkonkurenciával kell számolni. Az előzőből következően a gazdálkodó a lehető legrövidebb idő alatt a befejezés műszaki feltételeinek a megteremtésében érdekelt. A cél elérését a

véghasználatot követő azonnali felújítás, a méretes szaporítóanyag, a rendszeres és intenzív ápolás, a minél gyorsabb záródás szolgálhatja.

Kérdésként merül fel a vadkár is. Ennek megelőzési költségeit nem építettük be a számításokba, mert az erdőgazdálkodó üzemi vadászterületén az külön ágazat, idegen vadgazdálkodónál pedig a megelőzési költséget feléje érvényesíteni lehet és kell is. Amellett gyakorlatilag valamennyi állománytípus vadkárérzékeny, így ebből költségkülönbségek a fafajváltáskor nem származnak.

A különböző állománytípusok is más és más erdőfelújítási technológiát igényelnek. Ez azzal is jár, hogy a ráfordítások a különböző időpontokban nagyon eltérőek. Az összehasonlíthatóság érdekében az erdőfelújítások elfogadható és reálisan el is érhető időintervallumát egységesen 6 évben határoztuk meg. Maradhatnak ugyan hozammal nem ellensúlyozott költségek egyes esetekben (pl. KST állományok első tisztítása), azonban a meghatározó költségtételek tekintetében a 6 év jó összehasonlítási alapnak tekinthető. Nem melleleg ez az időszak a gazdaság oldaláról is belátható léptékű, például módot ad a szükséges pénzügyi elhatárolásokra.

A különböző időpontok eltérő befektetéseit 4%-os alkalmazott kamatláb segítségével valósítottuk meg. A többletköltséghez szükséges források esetleg forgóhitelből finanszírozva ennél magasabb kamatlábat is indokolnának, míg a véghasználat eredményéből rendelkezésre álló fedezet banki befektetési kamatlába talán ennél alacsonyabb. A 4% a NNY gazdálkodás belső kamatlábjához közelít, de egyben megfelel az egyezményes erdészeti kártérítési kamatlábnak is. Az is szempont, hogy a vizsgált kérdés eredményeinek tekintetében az abszolút értékeknek nincs meghatározó jelentősége. Kifejezetten az összehasonlítás, a különbségek (többletköltségek) kimutatása a cél.

A számítások során minden költség áfamentes vállalkozói díj. Támogatásokat sem vettünk figyelembe, mivel ezek állandóan változnak és gyakran szektorfüggők. Az eltérő gazdasági környezet miatt az azonos műszaki paraméterű beavatkozások költségszintje is eltérhet kisebb mértékben a Hanságban és a folyók árterén.

Nem mehetünk el a közvetett, az általános, az úgynevezett üzemirányítási költségek kérdésköre mellett sem. Ez az erdőgazdálkodásban igen jelentős tétel. A költségnemet ebben a számítási módban a szűkített önköltség %-ában célszerű figyelembe venni. Az ERTI 2014-ben végzett, 42 erdőgazdálkodót és mintegy 144 000 ha területet érintő reprezentatív felmérése szerint az általános költségek a szűkített költségek 30%-át is elérhetik (esetleg azt meg is haladhatják).

Mindezek szerint az erdőfelújításoknak a 6. év végére vetített létrehozási költségértéke:

$$\text{ÁKÉ} = C_1 \cdot 1,0p^6 + C_2 \cdot 1,0p^5 + C_3 \cdot 1,0p^4 + C_4 \cdot 1,0p^3 + C_5 \cdot 1,0p^2 + C_6 \cdot 1,0p$$

ÁKÉ: az állomány költség szerinti értéke 6 éves korban
p: kamatláb (egységesen 4%)

$C_1 \dots C_6$: az erdősítés és nevelés költségeinek különböző években felmerült elemei (30% általános költséggel növelt önköltség)

A számítások során, szintén egyezményes módon, a felmerülő költségeket mindegyik év elején vettük figyelembe, így az első évben felmerülő költségeket 6 évig, a 6. évben felmerülőket pedig 1 évig tőkésítettük 4% kamatlábbal. Értelemszerűen, a fafajcserés szerkezetátalakítás azonos időpontra

vetített többletköltségei a különböző kombinációk összehasonlításával mutathatók ki. Ez az erdőgazdálkodó vesztesége.

Az erdőfelújítások 10 változatát értékeltük. NNY és SZNY mesterséges, ártérre jó és közepes, míg a Hanságban közepes termőhelyekre. KST fafajnál az ártér jó termőhelyeire, míg MÉ mesterségest a Hanság közepes termőhelyein. A későbbi számításokhoz a MÉ tuskósarj- és SZNY gyökérsarj-felújítás technológiai sorait is összeállítottuk.

II. Az erdőtalajok hozadéki értéke

A kötelező átalakítás nyomán a termelés szinte minden eleme megváltozik. Nő a vágáskor, emelkednek az erdőfelújítási költségek, csökken az árbevétel. Ezek eredőjeként csökken az erdészeti termelés tőkéjének, az erdei talajnak a hozadéki értéke, mert a termőhely potenciális fatermő- és egyben értéktermelő képességét nem használjuk ki.

A klasszikus erdőértékelési számításokban az erdő talajának hozadéki értékét mint egy örökösen ismétlődő korszaki (vágásfordulónyi) járadék tőkeértékét a módosított Faustmann képlet segítségével számoljuk ki.¹

$$THÉ = \frac{(V + B_a \cdot 1,0p^{(fa)} + \dots + B_q \cdot 1,0p^{(fq)} + N_r \cdot 1,0p^{(fr)} - (C/1,0p^r))}{1,0p^f - 1} - K$$

THÉ: az erdőtalaj hozadéki értéke

V: a kitermelési költségekkel csökkentett véghasználati árbevétel

B: az „a” illetve a „q” évben végrehajtott előhasználat árbevétele kitermelési költségekkel

f: a vágásforduló éveinek száma

p: a kamatláb az erdészeti gyakorlatban általánosan alkalmazott írásmóddal

C: az erdő létesítési költsége

N: az „r” évben keletkező mellékhasználatok tiszta hozama

z: a felújítási ciklus hossza (esetleg az összes erdőművelési költség keletkezésének időtartama)

K: az igazgatási költségek tőkeértéke

$$K = \frac{k}{0,0p}$$

k: a területegységre eső éves állandó költségek

Az elérhető árbevételeket a választéktól függő paritásokból levezethetően lábon álló árra számítottuk át. Valamennyi költség és árbevétel áfa-mentes érték.

Az alapadatok a KAEG Zrt. üzemi gyakorlatából származnak. Jól tetten érhető, hogy a termőhely sajátossága azonos fogalmakra is eltérő mennyiségi paramétereket keletkeztethet. Más kategória például a Hanság és a folyó árterek közepes NNY termőhelye, állománya.

Értelemszerűen, a vágásforduló az erdőtervezés során meghatározásra kerül. Közgazdasági értelemben sajnálatosan nemcsak a fafajváltás terheli a termelést, azon felül a „természetvédelmi célokból” következően a nemesnyárasokat le-

váltó SZNY, MÉ és KST állományok tervezett vágáskora is túl magas, a biológiaihoz közelítő, de legalábbis nagyon megemelt.

Különösen a SZNY 60 évre tervezett vágáskora kérdéses alkalmazhatóságú. A fafaj idősebb állományai erősen kiritkulnak, a folyónövedék negatív értékű, az egészségi állapot leromlik és a faanyag értékvesztése is igazolható. Ezek a tények az OEA elemzésével egyértelműen bizonyíthatók. 40-45 év alkalmazásával a gazdasági veszteségek is kisebbek lennének.

A számítások során figyelembe vett tervezett vágáskorok (f)

Fafaj és állományjelleg	Tájégség és a termőhely minőség a NNY szerint		
	Hanság	folyó árterek	
	közepes TH	közepes TH	jó TH
	év		
NNY	30	30	30
SZNY gyökérsarj	60	60	60
MÉ tuskósarj	70		
KST mageredetű	110		

Gondot okozott a várható véghasználati fatérfohat meghatározása az üzemi gyakorlatban nem fellelhető, magas vágáskorral tervezett SZNY állományoknál. 60 éves korig főállomány-adatokat csak a *Palotás Ferenc-Szodfridt István*-féle (1971) fatermési tábla² tartalmaz. A valósághoz sokkal jobban közelítő *Rédei Károly*-féle (1993) fatermési tábla³ azonban nagyon helyesen csak legfőljebb 45 éves vágáskorig terjed ki.

A várható értékeket (VH m³/ha, D_{1,3}, H) végül az OEA 40-60 éves korfok közötti SZNY állományainak elemzésével, mégpedig regresszióanalízissel határoztuk meg. Alapadatként jó termőhelyűnek a II. FTO-ba sorolt állományok, míg közepes termőhelyűnek a III-IV. FTO-ba sorolt állományok számsorait használtuk fel.

Hasonlóképpen, mivel a partner erdőgazdálkodótól nem rendelkezünk KST adatokkal sem, a *dr. Kiss Rezső-dr. Somogyi Zoltán-Jubász György*-féle (1985) fatermési táblából a jó ártéri tölgyes (KST II-III. FTO) véghasználati paramétereit a következőkben határoztuk meg: D_{1,3} 47 cm, H 28 m, VH 444 br.m³/ha.

Valamennyi vizsgált állománytípus vágásos, mégpedig tarvágásos üzemmódú. Részben más kezelési formára nemigen alkalmasak (NNY, SZNY, MÉ), részben a folyó ártéren még nincs kidolgozott módja a természetes mag tölgy felújításnak sem (gyomkonkurencia), nemhogy a tölgy száraló erdőnek.

A talajérték-számításoknál abból indultunk ki, hogy az átalakítás utáni első állomány ugyan mageredetű, de a folyamatos gazdálkodásban a SZNY fafajnál a felújítás megszokott módja a gyökérsarjaztatás, míg a Hanság sokszor vízzel borított, de minimum felszínig nedves termőhelyein a MÉ-t tuskósarjra újítjuk fel.

Az eltérő vágáskorok indokolhatták volna eltérő kamatlábak alkalmazását is, de a korrekt összehasonlíthatóságért egységesen 4% választott kamatlábat alkalmaztunk. Gyenge termőhelyeken és hosszú vágásfordulónál a viszonylag magas alkalmazott kamatláb miatt előfordulhat akár negatív hozadéki talajérték is. Ez nem feltétlen veszteséges gazdálkodást takar, csak a termelés belső kamatlába nem éri el az alkalmazottat. Mivel az adatot összehasonlításra használjuk fel, ezért ennek különösebb jelentősége nincs.

A matematikai modellben a talajértéket mint tőkeérték kezdőértékét határozzuk meg. Ez azt is jelenti, hogy a véghasználat éve a 0. év, azaz az erdőfelújítás költségeit (az el-

¹ Márkus László – Mészáros Károly, Erdőérték-számítás, Az erdőértékelés alapjai, Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Budapest, 1997., 100.o.

² Palotás Ferenc – Szodfridt István (1971) Der holzertrag der weiss- und graupappel-bestande. Bp. Erdészeti Kutatások, Vol.67/II:185-194.

³ Dr. Rédei Károly (1993) A fehér (Populus alba) és a szürke nyár (Populus canescens) természetének és fejlesztésének lehetőségei Magyarországon (benne: Duna-Tisza közti fehér és szürkenyárasok fatermési táblája) Bp. Erdészeti Kutatások, Vol.82-83/2:345-352.

ső pozitív beavatkozási szaldóig) arra az időpontra diszkontáljuk és a véghasználat hozamából levonjuk. Mindeközben a pozitív hozamú beavatkozásokat (előhasználatok) a vágásforduló évére halasztjuk és a véghasználat hozamához hozzáadjuk. Ez egy pozitív szemléletű megközelítés. Minden vitatott elméleti alapjával együtt sem ismerünk lényegében más számítási módszert, még ha ezen finomíthatnánk is. A melléktermékből származó hozam csak elméleti jellegű, mostani számításainkból ez az elem kiesett.

A matematikai formulában az üzemirányítás fajlagos költségeit a már említett 2014. évi országos felmérésünk nyomán 15 000 Ft/ha/év tételben vettük figyelembe. Az általunk a tárgykörben végzett elemzés kifejezetten az erdőművelés, fa-

használat és a primér fatermékek kereskedelméhez hozzárendelhető általános költségekre vonatkozott. Az üzemi gyakorlatban ehhez még hozzáadódhat a vadgazdálkodás, a közjólét, a mag- és csemetetermelés, a fafeldolgozás, az erdei iskolák stb. vonatkozó költsége.

Az értékelés teljessége érdekében – bár a fafajváltástól független változó – a vadászati jog örökös megváltási értékét is beszámítottuk a talajértékbe. Ez logikailag is helyes (egyfajta „melléktermék”) és értékelése jogilag is megalapozott. Az 1996. évi LV. tv. a vadászati jogot a termőföld tulajdonához köti. A vadászati haszonbérletből származó jövedelem örökös éves járadék, aminek a tőkeértéke emeli a talajértéket. A számítás során a jelenlegi évenkénti díjtételt mint hozam tőkeértékét állapítjuk meg a használt kamatláb alkalmazásával.

$$V_{jm\dot{E}} = \frac{D}{0,0p}$$

$V_{jm\dot{E}}$: a vadászati jog örökös megváltásának tőkeértéke

D : az évenkénti díjtétel

p : az erdészeti kamatláb

A termőhelytől és tájegységtől függetlenül alkalmazott vadászati bérleti díj 1 000 Ft/ha/év. A kamatláb természetesen itt is 4%.

Értelemszerűen, a talaj mint a termesztés tőkéjének értékvesztése a különböző kombinációk összehasonlításával mutatható ki. Ez viszont a tulajdonos Magyar Állam vesztesége, nem pedig az erdőgazdálkodóé.

Lektorálta: **dr. Schiberna Endre** és **dr. Marosi György**

Képek: **Nagy László**
(Folytatjuk)

„értékteremtő erdőgazdálkodás”

MEGHÍVÓ

Tisztelt Kollégák! Kedves Vendégeink!

Barátsággal köszöntöm Önöket az Országos Erdészeti Egyesület 146. Vándorgyűlésének Szervezőbizottsága nevében! Fogadják szeretettel meghívásunkat a Kaposvárott, 2015. június 26-27-én megrendezésre kerülő – mondhatjuk – Kárpát-medencei erdészszakmai találkozóra!

Örömmel vettük át Sopronban az egyesületi zászlót annak jelképeként, hogy 1960 és 1993 után idén ismét vendégül láthassuk tagtársainkat, az erdő iránt elkötelezett és érdeklődő közönséget szűk határainkon belülről és kívülről egyaránt. Célul tűztük ki, hogy széles tevékenységi körünk és az otthonunkat jelentő környezetünk olyan keresztmetszetét mutassuk meg programjainkon keresztül, mely feledhetetlen élménnyé és hasznossá is teszi a részvételt.

A rendezvény bázisa a Kaposvári Egyetem. A programok – egy kivételével – a zselici tájhoz, Kaposvárhoz és a Deseda-tóhoz kötődnek.

A Zselicben folytatott gazdálkodás egyértelműen reprezentálja a jelenkori erdőgazdálkodás kiemelt szakmai és társadalmi kihívásai jelentette feladatokat. Reméljük, hogy a zselici szakmai programok számos aktuális szakmai, társadalmi kérdésre adnak választ. A lábodi kirándulással betekintés nyerhető a híres revír jelenébe, a kaposvári barangolás pedig kulturális kitekintéssel gazdagítja a résztvevőket.

Bízom abban, hogy az együtt töltött idő alatt mindnyájan új ismeretekkel, élményekkel gazdagodunk!

Kérem, hogy vigyék magukkal a somogyi erdők és erdészek üzenetét, melyet a rendezvény mottójának választottunk, „értékteremtő erdőgazdálkodás” folyik Somogyban!

Az elmúlt évek vándorgyűléseinek gyakorlatát követve a találkozót közvetlenül megelőzően rendezik az „Év Erdésze 2015” versenyt, amelynek eredményhirdetésére hagyományosan, az egyesület ünnepi közgyűlésén kerül majd sor a Kaposvári Egyetemen.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk Kaposváron!

Jó szerencsét! Üdv az erdészeknek!

Barkóczi István
elnök, 146. Vándorgyűlés Szervezőbizottság

Rendkívüli pocokkárosítás a gyulaji erdőkben

Az elmúlt enyhe telek és a dús vegetációt eredményező tavaly nyári időjárás a mezei pocok tömegszaporodásához vezetett az ország számos pontján. Az ezzel kapcsolatos híradások leginkább a mezőgazdaságban bekövetkezett károkról szólnak, ugyanakkor a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.-nek elsősorban a Tamási Erdészetében, az erdősítésekben is súlyos károkat okoztak a rágcsálók.

Az erdősítésekben nem is olyan egyszerű a pocokkárr előrejelzése és felismerése, kártétele a felületes szemlélő előtt könnyen rejtve marad. Jellemző károsítása, hogy a csemeték főgyökerét a gyökfő alatt 3-4 cm-rel teljes egészében, vagy részben átrágja, illetve a vastagabb gyökérszetről és a gyökfőről a hánccsot lehámozza, elfogyasztja.

A károsítás akár az 5-6 éves erdősítésekben is számottevő lehet, nem egy helyen a 2,5-3 cm átmérőjű gyökfővel rendelkező csemeték is elrágják. A megrágott csemeték az első jelentősebb csapadék hullásáig vagy szélnyomás bekövet-

keztéig állva maradnak, a magasabbak esetleg kissé megdőlnék, távolabbról nézve akár azt is gondolhatjuk, hogy minden rendben van. A szél és a csapadék a fejlettebb méretű károsodott csemeték eldönti, a fiatalabbak ugyanakkor továbbra is a helyükön maradnak. Akkor derül ki, hogy baj van, ha a járatok közelében lévő csemeték megfogjuk és meghúzzuk, mert az elrágott csemeték könnyedén kimozdíthatók. A járatok mesterséges erdősítésekben a sorokat követik, természetes újulatokban egy-egy foltot lefedő hálózatot képeznek, ahol gyakorlatilag minden csemete károsodik.

A károsodott csemeték nagy része életképtelen, mert gyökérfelületüket gyakorlatilag teljes egészében elvesztették. Jelentős ugyanakkor azon csemeték száma is, amelyeknél a károsítás a gyökérzet részleges elvesztésében, vagy a gyökérzetten, gyökfőn tatóngó nagy felületű sebekben nyilvánul meg.

Mi lesz ezekkel a csemetékkel? Úgy tűnik, ebbe nagy beleszólása lesz az elkövetkező néhány év időjárásának. Erős nyári aszályok esetén el fognak pusztulni, kedvezőbb időjárásban egy részük túlélheti a károsítást. Sorsuk tehát az időjárástól függ, ami az elmúlt 8-10 év tapasztalatait tekintve nem túl biztató.

A Tamási Erdészet erdőterületei nagyrészt a kocsánytalan tölgyes klímába tartoznak, vagy lassan inkább csak tartoztak. Az elmúlt évtizedek jól követhető tendenciája az éves csapadék csökkenése, eloszlásának változása, illetve az aszályos napok számának emelkedése. Ezeket figyelembe véve az erdőterületek jelentős részét mára sokkal inkább az erdősítyepp klímaosztályba sorolhatnánk, de legalább is a két klímaosztály határán állnak. Ez a klimatikus változás lehet részben oka a mezei pocok túlszaporodásának is, hasonló nagyságrendű károkozása még nem fordult elő a térségben. Lokálisan kisebb, néhány tized hektáros foltokban volt már rá példa, de jelenleg nem erről van szó. Mostanra mintegy 250 ha erdősítésben keletkezett jelentős kár, a károsítás mértéke az előzetes becslések alapján több helyen meghaladja az 50%-ot. További 50 hektáron fennáll a veszélye a károsításnak, ezeket fokozottan figyeljük, ha kell, beavatkozunk.

A további károsítás megakadályozására vegyszeres védekezésbe kezdünk, Redentin 75 RB rágcsálóirtó szerrel kezeljük az érintett területeket. A védekezés kézimunkaigénye nagy, hiszen a szert a lakott járatokba kell behelyezni és betaposni, hogy más állat ne férhesen hozzá. Igyekszünk minden rendelkezésre álló kapacitásunkkal erre a feladatra összpontosítani, így a kedvezőtlen időjárás ellenére az érintett terület több mint 80%-án már elvégeztük a szükséges védekezést.

A kár nagysága várhatóan a lombfakadás után lesz pontosan megállapítható, amit később a nyári csemetepusztulás adataival kell pontosítanunk. Azt azonban már most is kijelenthetjük, hogy az eddig károsított területek jelen-

Fontos időben felkészülni a hatékony védekezésre!

2014-ben az utóbbi évek egyik legjelentősebb mezei pocok (*Microtus arvalis*) gradációja alakult ki Magyarországon. Az ország több megyéjét is érintő rendkívüli helyzetben régóta nem látott mértékű fertőzöttség, súlyos kártétel következett be. A tavalyihoz hasonló, kedvező környezeti feltételek esetén idén is komoly kockázatot jelenthetnek a rágcsálók, így ajánlatos időben felkészülni a hatékony védekezésre, a kármegelőzésre.

Ennek érdekében a növényvédelmi hatóság az alábbiakra hívja fel a gazdálkodók figyelmét.

- A veszélyeztetett területeken a szakmai előírások alapján haladéktalanul mérjék fel a fertőzöttséget, a továbbiakban pedig rendszeresen kövessék nyomon a károsító egyedszámának alakulását.
- Kiemelten ügyeljenek azokra a területekre is, amelyeken az előző évben nem volt mezei pocok kártétel.
- A későbbi károk megelőzése érdekében kellő időben hajtsák végre az indokolt védekezést.
- A felméréshez és a védekezés elvégzéséhez szükség szerint vegyék igénybe növényorvos, növényvédelmi szakember irányítását.

A védekezési módszereket az integrált növényvédelem elvét követve célszerű megválasztani. Hazánkban jelenleg három készítmény [Arvalin LR (40 g/kg cink-foszfid), Polytanol (280 g/kg kalcium-foszfid) és Delu (800 g/kg kalcium-karbid)] rendelkezik engedéllyel a mezei pocok elleni védekezésre, melyek kizárólag a járatok nyílásába helyezve alkalmazhatók. A tavalyi tapasztalatok azt mutatták, hogy a kockázatcsökkentő intézkedések maradéktalan betartásával a Redentin 75 RB használata nem jelent elfogadhatatlan kockázatot, így – a károsító-helyzetre való tekintettel – a növényvédelmi hatóság idén is kiadta szükséghelyzeti felhasználási engedélyét.

A mezei pocok elleni védekezés – mint nagy kártétellel fenyegető kártevő elleni védekezési kötelezettség – minden földhasználónak kiemelt feladata!

NÉBIH Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság

tős részén lesz szükség az első kivétel részbeni, vagy teljes megismétlésére, a fennmaradó területen pedig komoly pótlási feladatokkal kell számolnunk és az sem kérdéses, hogy mindez az ápolási feladatainkat is több évre befolyásolja. Még nem tudjuk, hogy mikor csökken arra a szintre a populáció nagysága, amikor a pótolts csemete, vagy makk nem „pocokeleséggként” végzi. A vegyszeres kezelés eredményességét és a létszám változását mintaterületek kijelölésével igyekszünk követni, ez alapján dönthetünk a károk felszámolásának kezdetéről.

A Gyulaj Zrt. az elmúlt években hatalmas átfogó munkába kezdett a nemzetközi hírű gyulaji vadászterületén, mely erdeit tekint-

ve is csodálatos szépségű. A vadállomány létszámának és összetételének optimalizálása úgy valósul meg, hogy védjük a dámpopuláció óriási genetikai értékét és megmaradjon a vadásztatás sikeressége, miközben figyelembe vesszük a terület élőhelyi adottságait, távlati fejlődését is. A vadeltartó képességet a vadföldművelés és a legelőgazdálkodás fejlesztésével együtt teremthetjük meg, de az élőhely javítása mellett nem elhagyható a saját termelésű abrak, és szálas takarmány etetése sem. Mindez azt a célt is szolgálja, hogy megvalósuljon „az erdő és a vad harmóniája”, ami az erdőgazdaság szlogenje is. A korábbi évtized erdőművelési hibáinak javítása és a sikeres erdőfelújítás elérése ugyancsak jelentős erőket és sok pénzt igényelt. Sajnos a Tamási Erdészeti erdőfelújításait érintő, soha nem látott mértékű pocokkárra felszámolása nagy erőpróba elé állítja a Gyulaj Zrt. munkatársait.

Göbölös Péter

vezérigazgató, Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.

Palánki Gábor

erdészvezető, Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt., Tamási Erdészeti

„Fenntartó erdők, fenntartó emberek”

Egy fiatal földtudományi kutató gondolatai

Az Erdészeti Lapok februári számában jelent meg *Tuba Katalinnak*, a NYME adjunktusának beszámolója az októberi, egyesült államokbeli IUFRO Világkongresszusról *Fenntartó erdők, fenntartható népesség* címmel. Az esemény szerencsés résztvevőjeként nagy örömmel és érdeklődéssel olvastam a cikket, amely számomra is átláthatóan foglalta össze a konferencia szakmai üzenetét. A kongresszus címének és egyben mottójának („Sustaining forests, sustaining people. The role of research”) magyar nyelvre való átültetésével azonban vitatkoznék.

A századunkban egy kissé már túlzottan is közhellyé váló fenntarthatóság gondolatának hálójában az ember – érthetően – pusztán az angol „sustain” (=fenntart) igetől láttán rávágja, hogy semmi kétség, csakis a fenntarthatóságról lehet szó. Ugyanakkor itt mégsem a „sustainABLE” (=fenntartHATÓ) melléknév, csupán egy, az igéből képzett melléknévi igenév („sustainING” =fenntartÓ) szerepel.

Véleményem szerint ez így jóval többet jelent, mintsem pusztán a fenntartható erdő(gazdálkodás) tudományos körökben való népszerűsítését. A biodiverzitásnak és az ökológiai rendszereknek a modern környezetvédelmi és tudományos szemléletben betöltött kulcsfontosságú szerepe vitathatatlan. Ehhez idomulva talán nem ördögtől való az a feltéte-

lezés, hogy a mottó megálmodójának fejében az a holisztikus gondolat forgott, miszerint az erdők a földi biodiverzitás-góc-pontjaiként emberi jólétünk, társadalmunk és gazdaságunk FENNTARTÓ alapkövei. Gyakorolják pedig ezen fenntartó tevékenységüket az adjunktus asszony által is leírt, a kongresszuson unos-untalan emlegetett, magyarul kissé nehézkes *ökoszisztéma szolgáltatások* („ecosystem services”) és *humán-ökológiai* vonatkozások révén.

A mottó második fele az IUFRO ars poeticájaként is értelmezhető: a kutatók és az általuk végzett kutatómunka fő feladata annak a tudásbázisnak az összegyűjtése, melynek birtokában képesek lehetünk, leszünk arra (ti. mi, FENNTARTÓ emberek), hogy Erdeinket

globális skálán olyan állapotban őrizhessük meg, hogy azok vice versa élhetővé tegyék számunkra a kék bolygót.

Természetesen ennek az emberi fenntartó munkának fontos eszköze a fenntartható erdőgazdálkodás és a cél eléréséhez nélkülözhetetlen a fenntartható emberi népesség korlátosságának szem előtt tartása is. Előbbi azonban egy szűkebb, ha úgy tetszik alkalmazott erdészettudományi kérdés, utóbbi pedig (sajnos) nem az erdészettudósok feladata és hatásköre.

Garamszegi Balázs

(ELTE)

A nagyvadgazdálkodás időszerű kérdései

Konferenciát rendezett a NAK a FeHoVa-n

2015. február 12-15. között immár 22. alkalommal rendezték meg a budapesti Hungexpo területén a legrangosabb hazai vadászati kiállítást, a FeHoVa-t, melynek kiállítói között – a hagyományoknak megfelelően – az állami erdőgazdaságok is képviseltették magukat. A kiállítás egyik szakmai nyitórendezvénye a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) által szervezett nagyvadgazdálkodási konferencia volt, ahol az ágazatot érintő időszerű kérdéseket járták körbe az előadók.

Győrffy Balázs, a NAK elnöke a konferencia megnyitóján arról beszélt, hogy 12 ezer erdő- és vadgazdálkodásban érintett tagja van a kamarának, ezért nem véletlen, hogy e témával külön kamarai osztály foglalkozik a NAK szervezeti keretein belül. A jól működő információnyújtás és a kamarai szakmai támogatás mellett, az ágazat súlyát jelzi az is, hogy a NAK több stratégiai megállapodást is kötött e szakterületen, a hatékony érdekérvényesítés és partnerség céljából. Felhívta a figyelmet, hogy a korábbi vadkár témájú konferenciák után, most a nagyvadfajok kapcsán felmerülő gondokra szeretnék ráirányítani a figyelmet, hiszen számos kérdésben sürgető gyakorlati válaszokat kell megfogalmazni és elfogadni.

A NAK elnökét követően Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV) elnöke tartott előadást. Beszéde elején bejelentette, hogy a Földművelésügyi Minisztériummal együttműködve az OMVV és a Vadászakamara – megkérdezve a magyar vadászokat és vadászatra jogosultakat – elkészítette a vadászati törvény tervezetét. Az év fontos feladataként jelölte meg az egységes szemléletű vadászati, erdészeti és természetvédelmi törvények előkészítését, és betervezését az Országgyűlésnek.

A vadászati törvény három fontos szempontot rögzít majd. Kimondja, hogy háromezer hektár alá nem csökkenthető a vadászterület nagysága, mivel ellenkező esetben gyakorivá válhatna az úgynevezett átmenő vad lelővése, ami veszélyeztetné a magyar vadállományt. Emellett az üzemterv időtartamát és a bérleti időszak idejét is meg kívánják emelni az új törvényben 20 évre, gazdaságossági szempontok miatt. Semjén Zsolt úgy fogalmazott: az a cél, hogy „az arasson, aki vetett”, ez pedig rövidebb időszak alatt nem lehetséges.

A harmadik alapkérdés a vad minősége. Elkerülhetetlen lesz a jövőben a trófeabírálati rendszer szankciókkal együttes visszaállítása, mert a vadállomány egyre fiatalabb, s ez megmutatkozik a trófeák minőségének romlásában is. Nem a túlzott szigor a cél, hanem a magyar vadállomány minőségének javítása – tette hozzá.

Fontos kérdés a vadkár tisztességes kezelése is. Ehhez ad jó alapot az agrár- és a vadászati szervezetek közötti megállapodás. Ez is jó példája, hogy az ellentét nem kibékíthetetlen, hiszen számos vadász mezőgazda, és fordítva, a vadászok jelentős része gazdálkodik. Jogosan merül fel a gazdálkodó igénye, hogyha kárt szenved, akkor kártérítést is kapjon. Ugyanakkor az erdei vadnak is joga, hogy az erdőn és a mezőn táplálkozzon.

Semjén Zsolt az előadásában beszélt arról is, hogy Magyarország szeretne ismét vadászati viláckiállítást rendezni, előreláthatólag az 1971. évi budapesti esemény 50. évfordulóján, 2021-ben.

Az OMVV elnöke után Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földügyekért felelős államtitkára emelkedett szószóásra. A trófeaszemléken tett látogatásai alapján elsőként az el-fiatalodás, a vadállomány minőségének visszaesésére hívta fel a figyelmet. A komoly minőségi gondok okaként a rossz jogszabályokat és a vadászetika gyengülését nevezte meg. Olyan trófeabírálati rendszert kell kialakítani, ami egyszerre ösztönző, de kelő visszatartó erővel is rendelkezik a magyar vadállomány minőségi összetételének javításához.

A vaddisznó túlszaporodásának gondját külön is említette, hiszen 2000 óta az éves teríték létszáma megkétszereződött. Csak ez a vadfaj megérne egy külön konferenciát – mondta. A jogszabályalkotás terén itt is kiemelte, hogy a mennyiséget lefelé, a minőséget felfelé korrigáló jogalkotásra lesz szükség. Ehhez kapcsolódva hozzátette, hogy a vadgazdálkodás javítása és az erdőgazdálkodás hatékonyságának növelése nem képzelhető el a természetvédelmi törvény áthangolása nélkül. A természetvédelmi törvénynek zsinórmértéknek kell lenni az átalakítás során. A három törvényt valójában kódexszerűen kellene elfogadni, mert a három jogszabálynak kéz a kézben kell járnia.

A jövő fontos feladatait is áttekintette előadásában az államtitkár. Valós állománybecslési rendszer létrehozására van szükség, valamint fontos cél a hivatásos vadászok státuszának rendezése. Csökkenteni kell a kerítéssel elkerített területek nagyságát és csak a szakmailag indokolt kerítéseket szabad fenntartani. Az éves vadászati tervezés során a térségi szemléletet kell erősíteni és felül kell vizsgálni a különleges rendeltetésű területek besorolását. A vadkár becslésére egységes metodikát kell alkalmazni, egységes vadkárbecslési protokollra van szükség, melyet az Igazságügyi Minisztériummal egyeztetve kívánnak kidolgozni.

A felvezető előadások zárásaként dr. Jámor László, az OMVK elnöke felhívta a figyelmet, hogy a vadászati törvény jogszabályi kimunkálása mellett, a gyakorlati szakmai kérdésekre is kellő hangsúlyt kell a fektetni a jövőben.

Ehhez a jogos igényhez kapcsolódva tartotta meg a konferencia nyitó szakmai előadását Prof. dr. Náblík András, az NYME általános rektorhelyettese, a hazai vaddisznó-állomány jelen helyzetéről és az ebből eredő gondokról. Az őt követő előadók pedig a szabadterei muflongazdálkodástól, az arany sakál vadgazdálkodási vonatkozásáig széles spektrumban tekintették át az időszerű szakmai kérdéseket.

Szöveg és kép: Nagy László

Forrás: MTI, NAK, FM

Felhívás a MEGOSZ kerekasztalbeszélgetésekre!

A magán-erdőgazdálkodás legfontosabb problémáinak megoldási lehetőségei

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége 2015-ben kerekasztal-beszélgetések keretében szeretne választ és megoldást találni a magán-erdőgazdálkodás legégetőbb problémáira.

Ezek a kérdéskörök véleményünk szerint a következők:

- Nem működő magánerdők megszólítása és gazdálkodásba vonása.
- Az osztatlan közös gazdálkodással érintett erdőterületek csökkentése a magánerdőkben.
- A magánerdők birtokkoncentrációjára, elaprózódásuk megállítására teendő intézkedések.
- Az erdészeti szakirányítási (szakszemélyzeti) támogatások visszaállítása.

Első lépésként szeretnénk minél szélesebb körben megszólítani a magánerdő-tulajdonosokat, gazdálkodókat, erdészeti szakirányítókat, erdészeti szakhatóságok dolgozóit, kutatókat és oktatókat, döntéshozókat, kérve, hogy javaslataikkal, ötleteikkel segítsék munkánkat. Kérünk tehát mindenkit, aki szívügyének tekinti a magyar magánerdők ügyét, hogy az említett gondok megoldására vonatkozó javaslatait, elképzeléseit, az azok megvalósításához teendő lépéseket, a különböző jogszabályokban szükséges szövegszerű, indoklással alátámasztott módosító észrevételeit szíveskedjen megküldeni számunkra, a MEGOSZ bármelyik elérhetőségére:

Postacím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Fax: +36 (1) -391-42-99

E-mail: megosz@mail.datanet.hu

Kérjük, hogy válaszaikat legkésőbb **2015. április 10-ig** juttassák el hozzánk. A beérkezett javaslatokat feldolgozzuk, lehetőség szerint egységesítjük, majd valamennyi kérdéskörben külön-külön kerekasztal-beszélgetésben vitatjuk meg, témánként 8-10 szakértő bevonásával. Az így kialakított legjobb megoldási javaslatokat a MEGOSZ az illetékesek elé terjeszti, kérve a szükséges lépések megtételét.

Kérjük, javaslataival segítse munkánkat! Segítségüket előre is köszönjük!

Erdészüdvözlettel:

Dr. Sárvári János
ügyvezető elnök, MEGOSZ

Szakértelem – Erkölc – Összetartozás

Országos Erdészeti Egyesület

Adószámunk: 19815905-2-41

Kedves Olvasónk!

- Ha fontos számodra az Erdészeti Lapok megjelenése;
- Ha fontos a Vándorgyűlés, az erdészbarátság;
- Ha fontos az erdőkért végzett szakmai munka és még számos kiemelt ügy az érdekeink képviselésében:

**akkor kérjük, adód 1%-ának
felajánlásával támogasd Egyesületünket!**

**A fel nem ajánlott 1% számunkra
egy elvesztett lehetőség.**

Reméljük, támogatásra méltónak találd a munkánkat!

Felajánlásodat, támogatásodat hálasan köszönjük!

Drónok használata az erdészetben

Fenntartható gazdálkodás támogatása a levegőből

Évtizedek óta használnak légi felvételeket az erdőgazdaságokban különböző feladatok elvégzéséhez, például erdő-leltár készítéséhez, vagy katasztrófák utáni károk feltérképezéséhez. Napjainkban ezekhez a feladatokhoz már pilóta nélküli önálló repülésre képes, drón néven ismert kisméretű repülőgépet lehet alkalmazni. (Drón, ez esetben multikopter, több mint két rotorral ellátott forgószárnyas légi jármű.)

A drónok felvételek készítésére használatakor a képek gyors hozzáférhetősége teszi lehetővé a különböző feladatok rugalmas és rövid idejű tervezését. Alacsony repülési magasságuknak köszönhetően ezek az eszközök még sűrű felhőréteg alatt is képesek repülni. Csendes és energiatakarékos elektromos motorjaik ráadásul nemcsak környezetbarátok, hanem az emberekre és az állatokra káros zajkibocsátást sem érnek el. Nagy felbontású kamerával vagy érzékelőkkel felszerelve a drónok áthidalják a szakadékot a fárasztó földfelszíni terepi és a költséges, személyzettel ellátott helikopterekből vagy repülőgépekből végzett madártávlati felmérések között. Sikerüket növeli az a tény, hogy az ipari megoldások egyre költségtakarékosabbá válnak és a repülő robotok teljesítménye folyamatosan fejlődik.

A drónok a helikopterekhez hasonlóan függőleges fel- és leszállásra képesek. Irányításuk a földről, hordozható számítógép segítségével történik. Beépített GPS által képesek a helyzetük és magasságuk megtartására, vagy akár önállóan repülnek a megadott koordináták pontos helyére. A felépítésüktől és a súlyuktól függően a legújabb

modellek akár egy órányi repülésre is képesek. A fedélzeti kamera 360 fokban elforgatható, az intelligens felfüggesztésnek és repülésvezérlésnek köszönhetően pedig a drón még szeles körülmények között is megtartja a pozícióját és így magas szintű képstabilitás érhető el. A továbbított élő digitális képekhez földrajzi hivatkozást lehet rendelni, ami azt jelenti, hogy azok földrajzi koordinátákkal pontosan beazonosíthatók.

Ez lehetővé teszi bármely lefényképezett objektum pontos helyzetének a meghatározását. A háromdimenziós felszíni modellezések sem jelentenek problémát. Számos gyártó készít videószerűt, amelynek révén a földi irányí-

tó valódi pilótának érezheti magát. Mialatt a drón a beépített GPS vagy a fedélzeti kamera segítségével egy tárgy felett repül, a videószerű megtekintés lehetővé teszi az irányító számára a kamera élő képének a valós idejű megtekintését, mutatva a magasságot és a látómezőt is. A kijelzőn megjelenített adatok távolról módosíthatók.

A pilóta nélküli légi eszközökkel az erdőterületeken végzett leltárok és egyéb felmérések minden eddiginél pontosabban és jelentősen kibővült hatókörrel valósíthatók meg. A kulcsfontosságú szerepet az alacsony repülési magasság és az időjárási körülményektől való magas fokú függetlenség jelenti. Ráadásul a repülési eredmények az operatív tervezésbe közvetlenül beépíthetők. A drónok egyik fő alkalmazási területe az erdők és a nyílt területek feltérképezése. A kapott képek várákozás nélkül felhasználhatók az elemzések és alkalmazások széles skálájához, például a fák vagy egyéb növények egészségi állapotának a felméréséhez. Ide tartozik a károsítók fertőzésének korai felismerése és kiértékelése, vagy a nedvességtartalom meghatározása, illetve a holtfa mértékének a feltárása. A fakoronák állapota a drónok segítségével jelenleg pár perc alatt borotvaéles képeken dokumentálható. Az ilyen értékelésekre korábban csak rengeteg idő és erőfeszítés árán volt mód. A víz-, hó-, jég-, vihar- és tűzkárok kielemezésénél ugyancsak mind fontosabb szerepet töltenek be a jövőben a drónok. Végül, de nem utolsósorban, a drón „szeme” könnyen és gyorsan képes meghatározni a vadkárok helyét és mértékét.

Az infravörös képek és az NDVI (vegetációs index, adott terület vegetációs aktivitását ki-

fejező érték) fotók kombinációjaként olyan eredmény érhető el, amivel a növények növekedése, a vegetáció mértéke és a biomassza-termelés is mérhetővé válik. Az erdők állapotának egyszerű lefényképezése pedig lehetővé teszi az erdősítési programok részletes tervezését, a telepítendő növények mennyiségének, helyének és sűrűségének a precíz meghatározását.

vételek csak vertikális szemszögből készülnek, ezzel szemben a drón kamerája dönthető, így a lejtős területeken, hegyoldalokon is pontos légi felvételek készíthetők. A drónok másik nagyon fontos alkalmazási területe az éghajlatváltozás megfigyelése. Ez egy olyan terület, ahol az erdészeti szakma digitális anyaggal alátámasztva képes kulcsfontosságú hozzájárulást tenni a politikai döntéshozatalhoz.

Gyakran okoz gondot a hegyvidéki erdőkben a közelítő nyomok vagy a kötélpályák kialakítása is. A hegy lábánál állva nehéz megítélni, hogy van-e szikla, szakadék, vagy védett fa az útban. A drón azonnali és világos eredményt szolgáltat, gyorsítva a döntéshozatalt. A hagyományos légifel-

Egy tanulmány szerint, melyet 2013 májusában végzett a McKinsey Global Institute, a robottechnológia részeként a drónok már fontos gazdasági tényezőket befolyásolnak, köztük a munkaerőköltséget, a termelékenységet, a rugalmasságot és a biztonságot. A hatékonyság, költség-takarékosság és az egyszerű használat pedig nagy jövőbeli lehetőségeket teremt a számukra. Az alacsony zajszintű és károsanyag-kibocsátású környezetbarát elektromos motorral felszerelt drónok tökéletesen megfelelnek a legkorszerűbb technológiai követelményeknek.

A témával foglalkoznak majd a LIGNA 2015 erdészeti és faipari kiállításon is egy szabadtéri bemutató keretében, melyet a német KWF (Kuratorium für Waldarbeit und Forsttechnik e.V.) szervez.

Fordította: **Kocsi István**

mezőgazdasági szakfordító

Referálta: Erdő-Mező Online/

www.erdo-mezo.hu

Forrás: <http://www.ligna.de>

Fotók: **Sam Beebe/Flickr.com**,
lyndavmapes.com

Erdőtüzek éleszthetik újra Csernobil sugárzását

Újra radioaktív felhők terjenghetnek Európa felett, a világ legsúlyosabb atomkatasztrófájának helyszíne, Csernobil körül elhelyezkedő sűrű erdőkben egyre gyakrabban kialakuló tüzeknek következtében.

A talaj felső rétegeiben elraktározódott sugárzást már korábban is megbolygatták az erdőtüzek, a helyzetet azonban súlyosbítja az éghajlatváltozás, a politikai instabilitás és a lehullott levelek természetes körforgása.

A Norvég Légi Kutató Intézet csapata *Nikolaos Evangeliou* vezetésével elemezte az erdőtüzek erdőterületre gyakorolt hatását. Munkájukhoz valós tűzesetek műholdas felvételeit, valamint a területen leülepedett radioaktív cézium-137 izotóp méréseit táplálták be számítógépeikbe. Becslésük szerint 85 petabecquerel (PBq) radioaktív cézium szabadult ki az 1986-os balesetben. Eleneg 2 és 8 PBq közötti érték rejtőzik a vizsgált erdőzóna talajának felső rétegében. Normál esetben ez fokozatosan csökkenne az erózió vagy a vegetáció eltávolításának hatására, a környék erdőit azonban teljesen magukra hagyták. A fák magukba zárják a radioaktív ionokat, a lehulló levelek pedig visszajuttatják a talajba – utalt a sajátos körforgásra Evangeliou.

A csapat három nagy tűzesetet elemzett, melyek 2002-ben, 2008-ban és 2010-ben következtek be. Számításai szerint ezekkel a cézium 2-8 százaléka, körülbelül 0,5 PBq szabadult ki a füstben, ami Kelet-Európa felé mozgott, sőt még Törökországban, Olaszországban és Skandinávia felett is észlelték. Evangeliou csapatának számítása szerint a tűzesetek 10 mikrosievert sugárzásnak tették ki a közeli Kijev lakóit, ami 1 százaléka a megengedett éves sugárterhelésnek.

A kutatók szerint nagy az esély az erdőtüzek szaporodására. A terület egyre szárazabbá válik az éghajlatváltozás következtében. Az aszályok már jelenleg is súlyosbítják az erdőtüzeket, mind gyakoriságukat, mind kiterjedésüket tekintve. A trend idővel egyre rosszabbá válik az erdőgazdálkodás teljes hiánya miatt.

Okszerű erdőkezelés során a legtöbb európai erdőből eltávolítják az elhalt faanyagot, tisztítják az utakat stb. A gazdálkodás hiányában az elhalt vegetáció biomasszája 1986 óta

megkétszereződött, amiben fontos szerepet játszanak a radioaktívan szennyezett levelek. Ezek elpusztítják a kulcsfontosságú lebontó szervezeteket, rovarokat és mikroorganizmusokat. Ennek következtében a sugárzó anyagok feleződési ideje is jelentősen lelassult. A kutatók modelljei szerint az erdőtüzek 2023-ban és 2036-ban tetőződnek majd, ekkor fog távozni a talajból a legnagyobb mértékben a radioaktív anyag.

Forrás: *NewsScientis.com*,

Origo/Tudomány

Egy erdésztechnikus akár az egész szakmai pályafutását és magánéletének számos pillanatát végigéli egy erdész-kerületben. Együtt dobban a szíve az erdőn átvonuló évszakokkal, a munkába hívó kora hajnalokkal, a kint töltött késő éjszakákkal. Sok nehéz pillanat, még több öröm a része, miközben szakszerűen és felelősen gazdálkodik a rábízott erdőterületen. Új rovatunkkal a még dolgozó és a már nyugállományban lévő erdésztechnikusokat szeret-

nénk megszólítani, hogy osszák meg velünk tő mellett mindennapjaikat, szakmai tapasztalataikat, emlékeiket. S hogy az eredeti erdész ízesség megtartásához mennyire nem kell kifinomult íráskészség, csak őszinte szakmaszeretet, nyitottság és egy kis bátorság, legyen arra bizonyíték a művetkező írás. A lehetőség mindenkinek adott, örömmel várjuk a rövidebb-hosszabb kéziratokat!

Nagy László

A Luga

A Dél-Bükkre tekintve, a Miklós-luga kúpos alakzatával hívja fel magára a figyelmet. A hegy kevés híján 700 méter tengerszint feletti magasságú. A Luga-völgye Kács község felé vezet a Vaskapu, Kankós asszonylyuk, Apakő helynevek vonulatában.

Sály község felől a 19. században csak gyalogosan lehetett odajutni. Majd a latorpusztai híres Mizser malomtulajdonos a Somos-bércen át, oldalutat vágatott, így már ökrös szekérrel is megközelíthető lett a Luga. Mizser érdekelt volt az útépítésben, mert a Luga vidéken bőven volt malomkeréknek való anyag.

A több mint 110 éve született apám ennek a kis Latorpuszta településnek volt a szülőtte. Jól emlékezett a Luga-hegy körüli vidék érintetlenségére. Régi elbeszélései alapján emlékezek meg a Bükk-hegység eldugott erdőtájáról, a Lugáról és vidékéről.

Az ebben az időben élt korabeliek a somos-bérci tisztásokat az ökreikkel legeltették. Az ökörgulya hónapokon át nem járt be a faluba, csak akinek jármolnia kellett az ökröt, annak kellett felmennie az erdőre és hazahajtani az állatot. A falu vénei mentek ki hálásra a gulyához és a 12-15 éves fiúcskákat odakint szoktatták az éjjeli szálláshoz. A bagórágó öregek akár éjjel is elküldték a fiúgyerekeket a Luga-forrásra vízért, ha a helyzet úgy kívánta. A suhancok egymás kezét szorítva, sírva járták meg a pár kilométeres utat a nyári éj sötétjében.

A legeltetés mellett az orrvadászat különös jelentőségű volt. Csoportosan űzték, hajtásokat rendeztek, melynek végén a zsákmányt pontosan szét kellett rakni, mert a hús volt a lényeg. Ha bika esett, a fejet felakasztották egy somfára, ezzel le volt rendezve az agancs sorsa. A nagyapám nagy szakértője volt a fenti dolgoknak, az elöltöltős fegyverét nagy hozzáértéssel kezelte. Az erdész távol tartotta magát az illegális vadásznapi alkalmával a helyszíntől, de azért sok mindent sejtett és tudott. Ha valamelyik

rabsic mégis csendőrkézzé került, úgy annak másnap le kellett gyalogolni a mezőkövesdi kapitányságra, ahol faapritás volt a büntető munka. Délután ketőkor aztán elzavarták a csendőrök és gyalogolhatott haza a 24 km-es úton. Másnap minden kezdődhetett előről, míg nem a büntetése le nem tellett.

A Luga vidéke csodálatos élővilág volt a régmúlt időben. Őserdők borították a hegyoldalakat, az északi lejtőkön bükkök, vele szemben a kocsánytalan tölgy és cser elegyesek, a juharok és berkenyék minden fajával elegyedve alkották az erdőállományokat. A szurdokban és egyéb kieső erdőzugokban a bengéken és bangitákon át a pukkantós dudafürtig sok más cserje is megtalálta az életterét. A méretes fatörzseken a szárnyas ragadozó madarak sokasága vívta harcát egymással a fészekrakás és párválasztás időszakában. Ölyvek, a galambász héják, parlagi sas, a villás kánya és a nagyobb testű sólymok tarkították a viaskodók táborát. Ebben az időben a bükkaljai dombhátakon és síkságokon a fogoly és mezei nyulak többzetes állományai tenyésztek. De a gyakori ürge is a szárnyas ragadozók élelmezését szolgálta. Alkonyattájt a nagy uhu is elindulhatott vadászútjára a Somvári öregodvas cserekből.

Így teltek az évek a két világháború közötti békés időszakban. Számos kincstári vadászat és sok-sok erdészeti munka részese volt a jó apám ebben az időben, mivel erdei munkása volt ennek a csodálatos környezetnek.

A Kőrös-völgy választotta el az egymással határos két vadászterületet. Az egyik területen a királyi erdőkincstár vadász és erdész személyzete vadászott. Ezen túl hatalmas erdőterület húzódott, amely a Pénzptak és a Pazsag alá futott fel. Botlik báró vadászbirodalma volt ez, ahol főúri vendégek sokasága űzte a vadat a Bükk szívében. Gácsi Gyuri bácsi, a kácsi fővadőr kezelte a bárói területet, lóháton járta a hatalmas pagonyt. Ő rá várt a tehénállomány szabályozása is,

melyre olykor maga a báró adta ki a kémény utasítást: a szezon végére lőjön ki 200 szarvas tarvadat. Ez a világ 1944/45-re befejeződött. Gácsi Gyuri bácsi én az erdészet mellett lakó és lófráló gyermekként, apámmal beszélgetve láttam többször is az 1950-es években, akkor már ökrös fuvaros jött a bérét felvenni az erdészetre. Apám sokszor kérdezte a helyzetét, amelyre a válasz rövid volt: „Mindent megérték, csak egyet nem, hogy ezek elvették a puskámat.”

1944 mindenszentek havában géppuskaropogás és aknagránát dőreje hallatszott az erdészet feletti hegytetőn. Kósa Gyula erdészvezető ennek halatán a parádés hintóba szállt és kocsisával a Lillafüredi kisvasút állomására vitette magát. Aztán elnyelte a történelem örökre, soha senki nem tudott róla. A háborús hónapokban az erdészet vezető nélkül maradt. Tavasszal Józsa nevezetű erdészt állították az élére. Később az áldatlan állapot lassan helyére került és Kühne Gábor erdőmérnök vehette át a vezetést.

A háború utáni években a Luga völgyében is megindult az új élet. 1947-ben Latorpuszta felől megépült a makadámút a Lugán át Dorongós felé. Ezekben az években az Almásbérc-Luga-Imoly-Kőrös erdőrészek 10 ezer m³-es mennyiségben adták a kitermelt faanyagot, amelyet cégek lábon vásároltak fel és termeltettek le. Apám elmondása szerint volt, hogy száz kézifűrész is dolgozott kint a hegyoldalokban. A háborúból itt hagyott Daimon és Federál nyerges vontatók szállították a faanyagot a mezőkeresztesi MÁV rakodóra.

1948-ban új erdészvezető vette át a vezetést, Emri János mérnök személyében. Ő ízig-vérig igazi magyar ember volt, 190 cm-es magasságával, félrefésült hajával. Igen szerette a vadászatot, a szép magyaros nótákat jó társaságban jó bor mellett, de a csinos fehérmépen is megakadt a szeme.

A Lugában 1950-51-re megépült a barakk, vagyis a munkásszálló. Kellott ebben a térségben a munkáskéz, úgy a női, mint a férfi. A barakk két hálóból állott és egy kicsike egyszemélyes

konyharészből, ahol a barakkőr tanyáztott, a hétvégeken vigyázta az építményt. Emeletes fapriccsek és egy félbevágott vashordó, amely a kályha volt, ezek voltak a háló felszerelései.

En 1959 telén kerültem ebbe a térségbe, hol egy 1600 m³-es bükkös letermelése volt a feladat. Ekkor az erdészünk Kovács Gyula volt. Ez az erdész család a Máramarosi-havasokból érkezett Borsodba. Kovács erdész és Boldizsár Tamás bácsi, a hosztoló, a szolgálati fakunyhóban laktak. Ők bonyolították a papírmunkát, elszámolásokat a termelésről és a lovas kiközéltésekről. Bennem már ekkor ébredett a vágy a zöldkalap iránt, így hát sokszor meglátogattam a fakunyhó lakóit. Március vége felé én keresgéltem a lelőtt szalonkákat, amelyet Kovács erdész szépen tudott meglőni. A felvett példányokat pedig sorba raktam az öreg Tamás bácsi asztalára, aki nagy elismeréssel szólt a szalonka terítéket illetően.

Ez az 1959-60-as tél nagy hótakaróval lepte be a Luga vidéket. Az 1600 m³ letermelése MRP benzinmotoros és villanymotoros fűrészekkel történt. Ekkor már jómagam is emelhettem a 46 kg-os motoros fűrészt. A tanyahelytől az 500 méterre levő hegytetőre elég volt felcipelnem a vállamon a nehéz gépet.

A hegyoldal aljában utoljára maradt a letermelésben egy magányos bükk, annak a ledöntése órákba tellett. Majd amikor ledőlt a faóriás, sokáig visszhangzott a Luga-völgye a hatalmas robajtól.

Ebből az egy fából 8 m³ rönköt és 16 m³ tűzfát készítettünk fel. A törmelésekből és ágfákból a kácsi fuvarosok talán még 10 m³-nyit is elszállítottak. A töről leválasztott vágáslapon Tamás bácsi hosztolóléce 212 cm-t mutatott. Ez a kb. 350 mázsás faóriás a Luga egyedi darabja volt. Ilyen már nem található.

Óriásit lépve az időben, két évvel ezelőtt szerencsém volt újra látni a Lugát és vidékét. Egy májusi reggel indultunk a Lugába a bátyám és nővérem társaságában. Segítőkész sofőrünk a lugai erdész volt. A Luga-forrásnál vertünk tanyát, ahol a tárcsalapra vadmalachús pácolva, majd később hasábrumpli, vöröshagymaszemek és az erdész jóvoltából tinőrugomba került. A tárcsa tartalmát lelocsoltam a finom fehér furmintommal és már pattogott a tűz az ebédrevaló alatt. Testvéreim vették át a tábori konyha kezelését, míg a furmintot a Luga hideg vizébe helyeztem, hogy jól lehűljön. Jómagam pedig indulok a csúcsra, amely 680 m magasan emelkedik fölöttünk a kék ég felé. Harmincöt perc alatt érem el a célt,

ahol ezelőtt 53 éve jártam utoljára. A kezemet imára kulcsolva pihentem meg a kataszteri kőre ülve, majd a pazar kilátás kötötte le figyelmemet. A Zsérci-Nagydél szikláitól jobbra fordulva a Tisza vonulataig csodálgattam a gyönyörű panorámát. Délben négyen osztoztunk a tárcsalap tartalmán, majd a közelben levő barakkhoz indultunk, amelyet lefotóztunk, s amelyben már 35-40 éve nem lakik ember.

Utunk a Kőrishegy és a Somvár közötti nyeregbe vezetett, ahol a Paphársfa található. Hárman sem értük át a területét az évszázadok alatt kioldvasodott törzsnek. A legenda szerint ebben az odvas fában lakott egy pap, aki a gyilkoló tatárok elől menekült. Hogy az a hársfa mikor ünnepelte, vagy ünnepli az ezeréves születésnapját, azt már ember meg nem mondhatja, a törzs tovább nő, mert a bejárata a fába egyre szűkül. Aki évtizedek óta nem látta a hársat, az tudja észrevenni a bejárat változását.

A jövőben már nem várhatok újabb 53 évet, hogy a Luga csúcsára feljussak. Búcsúzva a tájtól, erdőtől felteszem a kérdést magamnak: Te ősi vadon, ugye még találkozunk?

id. Csizmadia Sándor
nyugalmozott erdész

„Az Év erdésze-2015”

Az Országos Erdészeti Egyesület és a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. 2015. június 24-25 között rendez meg az „Év erdésze 2015” szakmai versenyt, a Kaposvári Egyetemen, a Tókaji lőtérén és a terepi versenyszámok esetében, a Kaposvár környéki erdőkben.

A versenyre az erdőgazdálkodásban dolgozó (felsőfokú erdészeti képesítéssel nem rendelkező) erdész-technikusok jelentkezhetnek. Nevezni a versenyre a www.vandorgyules.hu honlapon, a vándorgyűlésre való jelentkezéssel közös felületen lehet, kérjük, hogy a versenyre történő jelentkezéshez az **Egyéni regisztrációs** munkafelületet használják. A nevezések rögzítésére rendelkezésre álló időszak: **2015. április 1-30.**

A nevezési díj: bruttó 36 000 Ft/fő, a kísérők részvételi díja: bruttó 15 000,- Ft/fő. A nevezési díjakat és a részvételi díjakat a www.vandorgyules.hu honlapon megadott bankszámlára és határidőig kérjük átutalni. Az utalási megbízáson kérjük feltüntetni: **Erdészverseny-2015.** Az átutalt összegről postafordultával megküldjük a számlát. A nevezés csak az átutalás beérkezése esetén érvényes. A nevezési díjat befizető versenyző jogosulttá válik a Vándorgyűlésen való térítésmentes részvételre. A **Versenyszabályzat**, a **Versenykiírás**, valamint a **Részletes program** letölthető a www.vandorgyules.hu honlapról. Esetleges további információ a vandorgyules@sefag.hu címen kérhető.

Barkóczy István sk
vezérigazgató
SEFAG Zrt.

Zambó Péter sk
elnök
OEE

Öreg tél az Öreg-Bakonyban

1947-ben a csallóközi Kopács-szigeten szolgáló Nagy Ferenc erdőmestert, apai dédnagyapámat és gyermekeit, unokáit a hírhedt lakosságcsere egyezménynek köszönhetően áttelepítették Magyarországra. Több száz éves családi gyökereket szaggattak fel az embertelen politikai döntés következményei.

A hatalom a Bakonyban fekvő települést, Ajkarendeket jelölte ki számukra végleges letelepedési helyként. Az ízig-vérig sváb világban embert próbáló feladat volt új otthonot teremteni, hazát találni.

A csallóközi síkvidéki ártéri erdők után, a dimbes-dombos középhegységi táj kezdetben idegen volt. De az erdő itt is erdő. Teltek az évek és a Bakony varázsa a már nyugállományba vonult erdész dédnagyapámra is hatni kezdett. Sokat emlegette a híres bakonyi teleket, mikor a 8-as út mélyebb szakaszait a hófúvások több méteres magasságú torlaszokkal rakták tele, hogy napokig mozdulni sem lehetett.

A dédnagyapám, nagyapám ma már e sváb faluban alusszák örök álmukat, de a családban máig él e kettős csallóközi és bakonyi kötődés. Így hát nem csoda, ha rokoni híreket hallva az idei magas-bakonyi térről, felkerekedtünk, hogy saját szemünkkel láthassuk a bükkösöket paplanként borító rég nem látott vastagságú hótakarót.

A kora tavaszi hangulatú Marcal-mence felől utazva, a Gerence-völgyébe belépve, döbbenetes útmenti hófalak fo-

gadtak, melyek egészen Bakonybélig kísérték utunkat. S habár február vége lévén az olvadás már mindenütt megmutatkozott, sejteni lehetett, hogy a Kőrishegy felé kapaszkodva kemény téli világ vár majd ránk. Idén az Öreg-Bakonyba visszatért a régi öreg bakonyi tél, nem könnyítve meg a fahasználati munkákat, a fakitermelők és az erdészek feladatait. Ahogy nem kímélte a vadállományt sem.

Sípcsont középig érő hóban kapaszkodtunk a Kopasz-hegy oldalában, ahol a kefesűrű fiatalosok már messziről fehéren világítottak a lehúzott zsenge kergükkel. A csülkösvad egyes helyeken komoly hántáskárokat okozott a bükkös, kőrises fiatalosokban.

A Parajos-tető oldalában kígyózó szállító út mentén sorakozó embermagasságú bükk rönkmáglyák nem látszottak ki a hótakaró alól. A Nagy-Kurta-völgy völgyfőjében már a döntőfűrész zaja hallatszott, melyet nemsokára a jól ismert, messzire hangzó döndülés követett. A csörlős vonszoló és a forwarder nehéz dízelmotorjai küszködtek a majd' méteres hótakaróval és az alatta lekvárszerű, vastag sárral. Néhány perc múlva az Eleven-főrtés töretlen havába combtőig szakadtam be.

A termelést felügyelő kerületvezető erdész kolléga, *Matyasovszky József* mosolyogva igazított útba: jobb, ha az aszfaltozott úton haladunk tovább a Kőrishegy felé. Néhány perc erejéig szóba elegyedtünk egymással, megidézve a régi bakonyi tele-

ket, melyektől az előző évek alatt már-már itt is elszoktak. Idén bezzeg a hosztoló rúd is 70 cm mélyen szaladt bele a hótakaróba. Amivel nem is lett volna különösebb baj, azon kívül, hogy lapátolni kellett a havat a tönkök körül, ha hozzá akartak férni a hajkoláshoz. A nagy havazások előtt viszont végig szinte tavaszi idő volt, többször számottevő csapadékkal. A talaj nem fagyott meg, úgy hullott rá a majd' méteres hótakaró. Így nagyon nehézkes a közelítés, a szállítás, láncolni kell a gépeket.

Megemlítettem, hogy felfelé jövet látványosak a hántáskárok a fiatalosokban. Az erdész kolléga elmesélte, hogy a letisztított erdészeti utakon a muflonok egészen Bakonybélig levonultak, csapatostul pihentek a falu feletti naposabb hegyoldalakon. Így most néma az erdő, egy-egy őznyomon kívül más állat nyomát nem lehet felfedezni.

Amikor a decemberi jegesedésről kérdeztem, elmondta, hogy nagyjából 600 méteres szinttől jelentkezett az ónos eső hatása. Szerencsére nem volt jelentős az erdőkár, elszórta az ág- és koronatorések, a vörösfenyvesekben korona-csücsztorések utalnak rá.

Jó munkát kívánva elköszöntünk egymástól, majd folytattuk utunkat a régi időket idéző öreg tél lassan olvadozó díszletei között, az Öreg-Bakony teteje felé.

Szöveg és kép: **Nagy László**

Az év élőlényei 2015-ben

Nyugat-Európában Az év madara és Az év vadvirága programoknak már sok évtizedes hagyománya van. Hazánkban, minden más civil szervezetet messze megelőzve, először 1979-ben választotta meg a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület az év madarát, akkor a gyurgyalgot. A kezdeményezés célja az, hogy felhívják a figyelmet egy védett, veszélyeztetett fajra, amelyet abban az évben fokozottan kutatnak és igyekeznek minél többet tenni a védelme érdekében. Az elmúlt évtizedek során lassan-lassan kiforrt magát Az év madara program.

Időrendi sorrendben Az év fája program következett, amelyet először 1996-ban hirdettek meg. Az elmúlt évtizedben azután a különböző civil szervezetek sorra jelentették be az újabb és újabb év élőlényei programokat. Ezekkel a szervezők a természet szeretete és védelme mellett az év kiválasztott élőlényére kívánják irányítani a figyelmet, elősegítve annak minél szélesebb körben való megismerését. A kiválasztás több esetben a nagyközönség bevonásával, internetes szavazáson dől el.

Idén az év vadvirágának a fehérszegfűt választották. Őt, egymáshoz igen hasonló faj és alfaj tartozik ebbe a csoportba, a kései (képünkön), a balti, a korai, az István király-szegfű és a Lumnitz-szegfű, melyek mindegyike védett. Közülük a pannon bennszülött kései szegfű a leggyakoribb. Párnás megjelenésűek, leveleik mereven szálasak, a hajtások csúcsán található az egy vagy több, rojtos szirmú, viszonylag nagy és illatos, fehér virág. Számos tényező veszélyezteti állományait, köztük élőhelyeik megszűnése, átalakulása. Egyes populációikat erősen veszélyezteti a hibridizáció.

Ebben az évben már 20. alkalommal választották meg az év fáját, most a kocsányos tölgyet. A tölgyek a Kárpát-medence meghatározó, erdőalkotó fafajai, közülük az idei év fája leginkább az Alföldre jellemző.

Az év gombájának idén a sötét trombitagombát választották. Tölcsér alakú termőteste alul hegyesen végződik, felül kifelé hajló, lebenyes pereme van. Termőrétege majdnem sima, a lemezek hiányoznak. Színe fekete, gyakran lilás árnyat

Dumai tarajos gőte

latú, emiatt a nedves őszi erdőkben nehéz észrevenni. Hazánkban gyakori faj, helyenként tömegesen fordul elő. A bükk- és tölgyerdők jellemző faja, mivel e fajok mikorrhiza gombája. Nagyon ízletes gomba, szárítva kitűnő fűszer.

A Magyar Rovartani Társaság az év rovarának a nagy szentjánosbogarat választotta. Az éjszakai életmódú szentjánosbogarak legjellemzőbb tulajdonsága, hogy képesek világítani. Az év rovára 10-17 mm hosszú, sötét feketésbarna, mindkét ivarnak világítószerve van a potroh utolsó szelvényében. Úgynevezett hideg fényt bocsátanak ki. A hímek repülnek, így keresik fel a lárvaszerű, röpképtelen nőtényeket. Egymásra találásukhoz nélkülözhetetlen a fény. Elsősorban síkvidéki erdeink gyakori faja. Meleg, nyári éjszakákon a szárnyas, világító hímek röpködve keresik a fű között ülő világító nőtényeket.

Az Európai Fizikai Társulat 2015-öt a fény nemzetközi évének nyilvánította. Ennek tükrében igazán szerencsés választás ebben az évben az év rovára.

A Magyar Haltani Társaság által szervezett szavazás alapján az év hala a kecsege. Belső vázát porcok alkotják. Különös megjelenése miatt vizeink egyik legmutatósabb hala. Feje megnyúlt, ormányban végződik. Táplálékát a víz fenekén szedi össze. Hazánk minden nagyobb folyójában előfordul. Lassú növekedésű, a 60 cm-es testhosszat általában a hetedik évében éri el. Nagyon kényes a vízszennyezésekre. Hazai állománya annyira megfogyatkozott, hogy tavaly kivették a fogható halak listájából.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Kételtű- és Hüllővédelmi Szakosztálya évente felváltva választja meg az év kételtűjét, illetve az év hüllőjét. 2015-ben a dunai tarajos gőte lett az év kételtűje. A múlt század végén derült ki, hogy önálló faj. Hazánk leggyakoribb tarajos gőtéje, a becslések szerint nálunk él a világállomány közel fele. 12-13 cm-es hosszával a nagyobb termető gőtek közé tartozik. Hátdala fekete vagy sötétbarna, amelyet sötét foltok tarkítanak. Tavasszal a nászruhás hímek a szem vonalától a fark végéig magas taraját viselnek. A leginkább vízhez kötődő gőténk.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület honlapján meghirdetett szavazáson választhatták ki a madárbarátok az év madarát, amelyet a búbosbanka nyert. (Ld. cikkünket a következő lapszámban)

Az év emlőse program az egyik legújabb, hiszen 2015-ben másodszor hirdette meg a VADONLESŐ Program a támogató szakmai szervezetekkel egyeztetve. Az idén az ürge lett az év emlőse. Az ürge arasznnyi nagyságú, vörössesszürke bundájú, fokozottan védett rágcsálónk. Európa keleti, délkeleti rövidfüvű pusztáinak a lakója. Hazánkban szóróványosan sokfelé előfordul. Kolóniákban él, de minden egyednek külön járatermszere van. Táplálékának zömét az élőhelyén előforduló füvek és egyéb lágyszárú növények alkotják, de olykor rovarokat is fogyaszt. Élőhelyeinek felszántásával populációi meglehetősen elszigetelődtek. Ritka, fokozottan védett ragadozó madaraink, így a kerecsensólyom és a parlagi sas egyik kedvenc zsákmányállata.

Andrési Pál
okl. erdőmérnök

Vízben állnak a somogyi erdők

A lehullott nagy mennyiségű téli csapadék hátráltatja a fakitermelést Somogy megye erdőterületeinek jelentős részén. Sok területen sem vágni, sem szállítani nem tudnak. Kaszó környékén több helyütt méteres mélységű kis tavak alakultak ki ott, ahol erdészeti szállító útnak kellene lennie. A sár és a víz miatt sem az emberek, sem a nehéz munkagépek nem tudják megközelíteni a vágásterületeket, a rakodókat.

A laposabb, égeres termőhelyeken a legrosszabb a helyzet, ott egyáltalán nem lehet fát termelni, mert elsüllyednek a gépeink. Ha pedig mégis rámenénk az átázott földre, hatalmas károkat okoznánk a talajban – mondta el *Vereczkey Márton*, a Kaszó Zrt. kereskedelmi osztályvezetője.

A Mecsekerdő Zrt. somogyi területén is hasonló a helyzet. A sok csapadék nemcsak a fakitermelést, hanem az erdőtelepítési munkálatokat is hátráltatja, pedig a csemeteültetést már kezdeni lehetne, hiszen áprilisban sokszor nem alkalmas rá az időjárás a hirtelen betörő tavaszi felmelegedések miatt.

A stabilizált, épített erdei utak, megfelelő vízelvezetéssel jól járhatók, de a többi szakaszon a hóolvadás és a sok csapadék megnehezítette a közlekedést, gyakran akadályozva az erdőgazdálkodási munkákat – mondta *Ibárosi Péter*, a SEFAG Zrt. osztályvezető-helyettese. Bár az erdőkben jelentős a tűrőhatár a környezeti tényezőkkel szemben, az újraerdősítési szezonban a nagy víz már gondot fog okozni: akadályozza az ültetési munkálatokat, s nem tesz jót a csemetéknek.

A sok csapadék a SEFAG Zrt. kezelési területén is hátráltatja a munkát, de ez nem olyan mértékű, hogy bármelyik területen árfelhajtó készlethiány alakuljon ki. A sok eső nehezíti a munkaszervezést, így az idei fahasználati ütemtervhez képest jelentős az elmaradás. Ezeket a problémákat azonban gyakorlatlan kezeli az erdőgazdaság. Komoly

gond, hogy a fahasználatokat végző vállalkozói réteg, illetve a vágástakarításban résztvevők számára a munka szünetel. Ez akár egzisztenciális nehézségekhez is vezethet, hiszen az erdőhasználati munkákat végzők jellemzően tőkeszegények.

Februárban a csapadék hátráltatta a fahasználati ütemterv teljesítését, március végétől azonban a zöldhatóság által megállapított tenyészidőszaki korlátozás miatt válik megközelíthetetlenül erdeink nagy része, növelve az erdőgazdálkodási munkákból élő vállalkozók gondjait.

A szociális tűzifa program rá háruló részét a SEFAG Zrt. már maradéktalanul teljesítette, az önkormányzatok igényeit kielégítette. Elsődleges szempont volt, hogy a rászorulóknak mielőbb, még a fűtési szezon kezdetén megkapják a tűzifát. Ennek érdekében már tavaly, a jogszabályi környezet megteremtésekor felvették a kapcsolatot az önkormányzatokkal, összegyűjtötték az igényeket és a szociális tűzifa kiadása, elsőbbséget élvezve, a már kitermelt és készletezett tűzifából történt.

Forrás: *sonline.hu*, *KaposPont*

Szerkesztette: **Nagy László**

Kép: *Erdő-Mező Online/Olvasói kép*

Emlékezés az elődökre

Különös műalkotással találkozhat február eleje óta a látogató a SEFAG Zrt. Marcali Erdészeti parkjában: egy kopjafa, és előtte egy nyitott könyv, melynek „lapjain” apró réztáblákon nevek olvashatók. A szoborkompozíció – Csináth Lajos fafaragó mester alkotása – Somogy emblemikus fájából, egy másfél évszázados kocsányos tölgyből készült. Abból a fafajból, amely az erőt, a kitartást, a hosszú életet jelképezi. És amely az Év fája 2015-ben.

Az emlékmű felavatására összegyűlt több mint félszáz résztvevő – hozzátartozók, családtagok, kollégák – jelenlétében *Borosán István*, az erdészet igazgatója tartott ünnepi beszédet. „Emlékezni jöttünk össze ma. Emlékezni azokra a kerületvezető erdészekre, műszaki vezetőkre, igazgatókra, akik a jelenlegi Marcali Erdészeti és elődjeinél – jelesül a tapsonyi, a somogyvári, és a szőlősgyöröki erdészeteknél – dolgoztak, és már nincsenek közöttünk.

Azokra az egykori kollégáinkra, akik becsülettel, legjobb tudásuk szerint dolgoztak, óvták, kezelték a gondjaikra bízott erdőállományokat, gondoskodtak családjukról, nevelték gyerekeiket.

Szerettem volna az alkalomhoz illő megjelenítést találni – remélem sikerült. Az itt látható nyitott könyv egy szolgálati naplót jelképez. Azt az okmányt, amellyel mindannyian találkoztak, ahova az erdész napi munkája rögzítésre került. Most azonban a könyv „lapjain” volt kollégáink nevei olvashatók, elhalálozásuk sorrendjében. Köztük két volt erdészvezető, négy műszaki vezető és harmincöt egykori kerületvezető erdész.

Ezen emlékmű felavatásával régi vágyam teljesült. Vallom, hogy azok a közösségek erősek, akik emlékezni tudnak elődeikre!”

Az avató szavak után *Mibolics Gyula* nyugalmazott főerdész – akinek elévülhetetlen érdemei vannak a nevek és adataik felkutatásában – felolvasta a halottak neveit, majd *Barkóczi István* vezérigazgató és *Borosán István* megkoszorúzták az emlékművet.

Az ünnepi megemlékezés végén *Sudár János* plébános megszentelte az emlékművet, majd a jelenlévők elhelyezték rajta a megemlékezés zöld ágait.

Detrich Miklós

Az erdő a tájfutás stadionja

A tájékozódás az emberi kultúra része. Ősidők óta erre volt és van szükség, ha el akarunk jutni egyik helyről a másikra. Történhetett ez csillagok és elbeszélés alapján, barlang falára festett ábrákkal, napjainkban pedig a GPS-es navigáció utasításai szerint.

A technikai fejlődés következtében az emberiség jelentős részének az élete elszakadt a mindennapi létfenntartás erőfeszítéseitől. Akinek szüksége van az erőfeszítés élményére, az a sportban élheti ki. Gerelyt hajít, mint a hajdani vadász, fut, hogy „elfogja a sebzett zsákmányt”, tájfut, hogy részese legyen a felfedezés élményének.

Mi is az a tájfutás?

A tájfutás olyan sportág, amelynek teljesítésekor szellemi és fizikai feladatot kell egyszerre megoldani. A versenyzőknek a természetes környezetről (erdőről, parkról) készült térképen megjelölt ellenőrző pontokat kell – meghatározott sorrendben – megkeresni a terepen, és a legrövidebb idő alatt a célba érni. Az útvonalat a pontok között a versenyző választja meg. A verseny eszközei a tájoló és a terepről készült térkép. Ez utóbbi speciális jelkulccsal és méretarányban (általában 1:15 000 vagy 1:10 000) nagy részletességgel ábrázolja a terepet. Az erdészeti nyilvántartási térkép csak az erdőterületek határvonalait és a főbb jellegzetes domborzati és mesterséges vonalakat, pontokat ábrázolja.

A tájfutás klasszikus formájában futva kell a feladatot teljesíteni, de bármilyen helyváltoztatási mód (kerékpár, ló, télen séléc) használatával összekapcsolható a tájékozdási feladat megoldásával.

Különleges megmérettetést jelentenek az éjszakai versenyek. Mozgássérülteknek kerekesszékes versenyeket rendeznek, de a világtalanok számára is történetek próbálkozások.

Sportágunk a kapcsolódás különleges formáját adja a 21. század emberének: sport közben visszavezeti a természetbe, az egészséges környezetbe, fejleszt a problémamegoldó és döntésképességét. A versenyek során nemcsak a terep, de a környék természeti szépségeinek, földrajzi, kulturális kincseinek a felderítésére is alkalom nyílik.

A tájfutásban az élsport és a családi szabadidősport remekül ötvöződik. A korcsoport-beosztás (a 10 éves gyerekektől a 21 évnél idősebb felnőttekig 2 évenként, a 35-ös szenior korcsoporttól kezdve akár 90 évesekig 5 évenként) lehetővé teszi, hogy a család minden tagja megtalálja a maga versenyfeladatát, ellenfeleit.

Az egyes korcsoportokon belüli fokozatok pedig – elit, A, B, C – a feladat fizikai és technikai nehézségében különböznek, más-más kihívást jelentve a kezdők és gyakorlottak számára.

Igazolás a tájfutó bójánál

Mit kell csinálni a versenyen?

A versenyzők egyenként indulnak, az azonos kategóriabeliek 2-4 percenként követik egymást. A rajtnál kapja meg mindenki a térképet, melyen feltüntették a rajtot, sorszámozva a versenypálya pontjait és a célt. A rendezők a térképen adják meg a pontmegnevezéseket, hogy mit kell az adott helyen keresni, megtalálni (például szikla, gödör, ösvénykanyar).

A pontokon ún. bóját helyeznek el. Ez az oldalain átlósan megosztott piros-fehér (narancs-fehér), háromoldalú hasáb

alakú jelzés, amelyen azonosító kód látható. Ebből lehet beazonosítani, hogy valóban jó helyen vagyunk, és nem egy másik ellenőrző pontnál járunk. A bójánál digitális adatrögzítővel (SI card) igazolni kell, hogy valóban a térképen jelölt pontot találtuk meg. Így sorban jöhetnek a következő pontok, egészen a célig.

A pálya során a lehető leggyorsabb haladás (futás) mellett térképolvasási, terepazonosítási, útvonalválasztási feladatokat kell folyamatosan megoldani. Az egyes pontok között mindenki a számára legmegfelelőbb utat választja, amelyet a legjobbnak, a leggyorsabban teljesíthetőnek ítél. Fontos, hogy a futás tempóját és a gondolkodást egyeztetni tudjuk, hogy mindig pontosan kövessük az eltervezett útvonalat, de az iram is kellően gyors legyen.

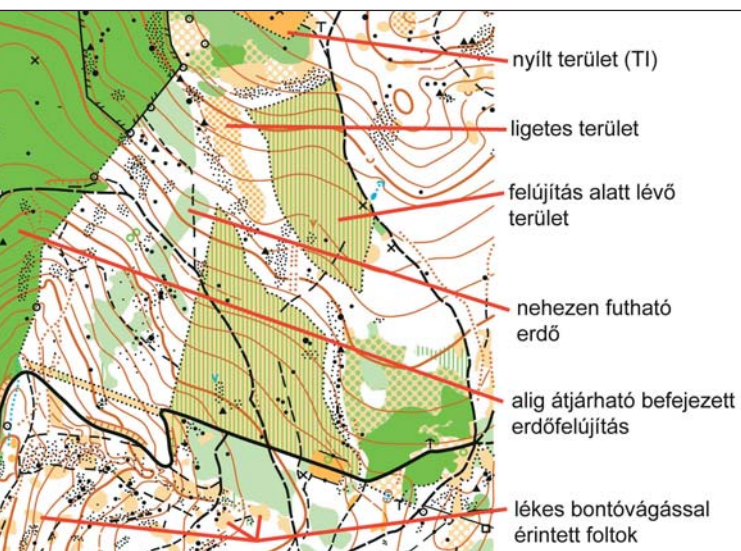
A versenyeken a sportággal ismerkedők is kipróbálhatják a tájékozódás élményét. Előzetes nevezés nélkül a nyílt kategóriákban helyszíni jelentkezés után is lehet indulni.

A versenyek időpontjairól és helyeiről a Magyar Tájékozdási Futó Szövetség internetes oldalán lévő versenynaptárból tájékozódhatunk (<http://mtfsz.hu/>)

A tájfutás eredete

A történelem folyamán zajlott háborúkban felmerült az az igény, hogy a katonák alaposan megismerjék azt a terepet, amin ki kell játszani, le kell győzni az ellenséget. Már a 17-18. századtól történetek kisérték a tereptárgyak, a domborzat minél pontosabb térképi ábrázolására. A Svéd Katonai Akadémia 1840-től előírta a kádeteknek, hogy el kell sajátítani a távolságmérés, a magasság-meghatározás, a térképábrázolás-készítés tudományát. Gyakorlatokat végeztek ismeretlen terepen elhelyezett katonai objektumok felkutatására, bemérésére, helyzetének rögzítésére a térképen. 1888-tól a katonanövendékeknek kötelező volt a térképolvasás és a terepen való tájékozódási feladatok elvégzése. Mivel ez időben Svédország Norvégiával perszónálunióban állt, mindkét nemzet magáénak tudja az első tájfutó verseny megrendezését, amikor az 1890-es években. Ennek olyan sikere lett, hogy attól kezdve sorra rendezték a versenyeket más országokban is.

Krasznai Orsolya
Tabáni Spartacus SKE

Jelkulcs tájfutó térképen

Amiről a tájfutó térkép „mesél”

A térképnek abban kell segítenie a rendezőket és versenyzőket, hogy megtudják hová lehet elhelyezni, illetve hol találhatók az ellenőrző pontok. Ábrázolja a jellegzetes fákat és sziklákat, a forrásokat, a vadgazdálkodási létesítményeket (pl.: magasles), a talajszelvény gödröket, dagonyákat stb. Megmutatja azokat a domborzati képződményeket, tereptárgyakat, amelyeket a versenyző haladás közben felismer. Tájékoztató a domborzat kitérteiről, lejtési viszonyairól, a talajfelszín állapotáról. A haladás gyorsaságát befolyásoló növényzetről szí-

Sport és családi program

nek segítségével ad terepi információt. A „fehér szín” a jól futható szálerdő. A „zöld szín” három árnyalata a fiatal, befejezés utáni állapotú erdőben való áthaladás lehetőségét mutatja, pl. a sötétzöld még az alig átjárható állapotot ábrázolja. A felújítás alatt lévő területre nem helyezhető el ellenőrző pont és rajtuk átfutni is csak az utakon lehet. A „sárga szín” árnyalatai az átlátható nyílt területeket jelzik. A zöld sraffozás a haladást akadályozó aljnövényzetet, esetleg újulatot ábrázolja.

Urbán Imre

titkár, OEE Erdei Sportok Szakosztály

22. Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokság (EFOL) 2015 – Pécs-Orfű, Mecsek

A Mecsekerdő Zrt. az Országos Erdészeti Egyesülettel és a Tájfutásért Pécs Alapítvánnyal közösen rendezi meg 2015. augusztus 10-15. között a 22. Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokságot (EFOL) Orfűn.

Várják:

- az erdészeti, faipari és természetvédelmi szervezetek,
- az e szakmák oktatási és kutatási intézményeinek alkalmazottjai, nyugdíjasai,
- az alvállalkozói kapcsolatban lévők,
- az erdőtulajdonnal rendelkezők,
- az erdész végzettséggel rendelkezők,
- az előbbieken felsoroltak családtagjai,
- az Országos Erdészeti Egyesület tagjainak jelentkezését.

A versenyen a sprint, a normál táv és a váltó mellett nyílt kategóriát is hirdetnek, ahová alapvető tájékozódási ismeretekkel rendelkezők jelentkezését várják, minden más megkötöttség nélkül.

A programban erdész szakmai fórum és szakmai kirándulások is szerepelnek.

Nevezési határidő: 2015. május 31.

Részletek a <http://www.efol.eu/2015> és <http://www.mecsekerdo.hu/efol-2015> weboldalakon érhetők el.

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

CL. évfolyam
2015. március

Szerkesztőbizottság 2015–2018

A Szerkesztőbizottság elnöke dr. Oroszi Sándor, akit az elnökség tagjaként már bemutatunk. Az SzB tagjait az alábbi névjegyek segítségével ismerhetik meg.

Dr. Bartha Dénes – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1981)
erdészeti növényvédelmi szakmérnök (1988)

Diplomájának megszerzése után hat évig a gyakorlatban dolgozott erdőművelési műszaki vezetőként, erdőtervezőként, majd erdőfelügyelőként. 1987–1990 között a Magyar Tudományos Akadémia aspiránsa, majd az EFE Növényzeti Tanszéké-

nek oktatója lett, jelenleg a NyME Növényzeti és Természetvédelmi Intézetének intézetigazgató egyetemi tanára, a Természetvédelmi mérnöki BSc és MSc szakok felelőse, a Természetvédelmi doktori program vezetője. Az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának 1991 óta tagja, szakmai munkásságát 1995-ben Pro Natura-díjjal, 2010-ben Kaán Károly-díjjal, 2014-ben a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetéssel ismerték el.

Detrich Miklós – bizottsági tag
Gépészmérnök (1972),
energiagazdálkodási szakmérnök (1989)

A Sefag műszaki osztályvezető-helyettese volt, amikor 1991-ben megbízták azzal, hogy – munkája mellett – szerkessze a cég folyóiratát. Az Erdőkerülő című folyóirat szerkesztését – tíz évvel a nyugdíjba vonulása után – a mai napig is végzi. A

lapszerkesztés során kialakult sajtókapcsolatoknak köszönhetően, 2002-ben felkérték, hogy vegyen részt az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának a munkájában is. Ezt a feladatkört immár a negyedik ciklusban tölti be. Lapkészítési munkájának elismeréseként 1998-ban elnyerte a Szakújságírók Egyesületének kitüntetését, a Bronz Toll Díjat. Alapító tagja és titkára volt az OEE Közönségkapcsolatok Szakosztályának.

Haraszti Gyula – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1988),
vadgazdálkodási szakmérnök (1992)

Az erdőmérnöki diploma megszerzése után az Ipoly Erdő Zrt. jogelődjeinél műszaki vezetői, majd erdészeti vezetői munkakörben dolgozott. 1996 és 1999 között a Pilisi Parkerdő Rt. fahasználati ágazatvezetője, 1999-től napjainkig az Ipoly

Erdő Zrt. műszaki vezérigazgató-helyettese. 1984 óta az OEE tagja. 1994-től 1997-ig az elnökség tagja, Nógrád, Heves és Borsod megyék régió-képviselője. 1997-től két évszakra a Visegrádi Helyi Csoport titkára, 2002–2010 között a Vadgazdálkodási Szakosztály titkára. 2006–2014 között ismét elnökségi tag, a szerkesztőbizottság elnöke. 2010-ben Bedő Albert Emlékéremmel, 2013-ban Vadas Jenő Emlékéremmel tüntették ki.

Lengyel László Zoltán – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1996)

Erdőmérnöki végzettségének megszerzése után a NYÍRERDŐ Zrt., majd 2002-től az Ipoly Erdő Zrt. munkatársa. Előbb műszaki vezetőként Tiszacsegén végzi feladatait, majd 1999-től erdőművelési főelőadó, KIR vezető a központban. 2002-től a Diósjenői Erdészet erdőművelési műszaki vezetője,

2005-től pedig az Ipoly Erdő Zrt. közönségkapcsolati vezetőjeként dolgozik. A Mi Erdőnk magazin szerkesztőbizottsági tagja. Az OEE Debreceni, majd Balassagyarmati Helyi Csoportjának 1996-tól tagja, 1998-küldöttként, később a Közéleti és a Közönségkapcsolati Szakosztályokban tevékenykedik. Az előző ciklusban is tagja a Lapok szerkesztőbizottságának. A 150 éves Lap digitalizálásának résztvevője, a honlap kialakításának munkatársa.

Lomniczi Gergely – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (2003)

Szakmai pályafutását a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészetének kommunikációs munkatársaként kezdte. Ezt követően ugyanitt erdőművelési műszaki vezető, majd 2007-től a Pilisi Parkerdő Zrt. kommunikációs főelőadója, majd szövivője. A társaság uniós pályázataival is foglalkozott. 2011-től az OEE

főtitkára. Az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának 2010 óta tagja. Alapítás óta tagja a Mi Erdőnk folyóirat szerkesztőbizottságának. Részt vett a Községkapcsolati Szakosztály alapításában, induláskor a szakosztály titkára. Szakmai tevékenységének középpontjában az erdőkkel kapcsolatos ismeretterjesztés, az erdők és az erdőgazdálkodás értékeinek megismertetése, elfogadtatása áll, melynek a főváros térségében kiemelt jelentősége van.

Puskás Lajos – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1980)
c. egyetemi docens (2011)

A diploma megszerzése után a DEFAG, később a DALERD Zrt. Gyulai Erdészetének műszaki vezetője, majd erdészeti igazgatója lett. 1998-tól oktatási igazgatóként a vállalat Tájékoztatási Központját vezeti. Az OEE-nek 1980 óta tagja, a

Békés megyei Helyi Csoport titkára, majd ötödik ciklus óta elnöke. 2010-ig két és fél ciklus alatt a dél-alföldi régió képviselőjeként az Elnökség tagja volt. Az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának harmadik ciklus óta részese. Tagja a Mi Erdőnk szerkesztőbizottságának is. 2014-ben az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály elnökévé választották. 1996-ban az Egyesület Bedő-díj adományozásával ismerte el tevékenységét.

Dr. Sárvári János – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1982),
könyvtáros-informatikus (2006)

1982-ben szerez erdőmérnöki diplomát, majd 1982–1997. között az Erdészeti Tudományos Intézetben dolgozik dokumentátorként, tudományos titkárként, végül főigazgató-helyettesként. 1988-ban egyetemi doktori címet szerez. 1998-ban az

Országos Erdészeti Egyesület ügyvezető titkára, 2000–2002 között az FH-KAREX Rt. francia-magyar vegyesvállalat ügyvezető igazgatója. 2003-tól a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének főtitkára, 2009-től ügyvezető elnöke. 2006-ban könyvtáros-informatikus diplomát szerez az ELTE-ÁITFK bölcsészkarán. 2002-től az OEE Szakkönyvtárának öre, 2003-tól tagja az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának.

Dr. habil. Schiberna Endre – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1999)
okleveles közgazdász (2003)

Erdőmérnök-hallgató korától az OEE Soproni HC és több szakosztály tagja. Erdőmérnöki diplomájának megszerzésével párhuzamosan közgazdasági tanulmányokat is végzett. Az erdészeti és vadászati ökonómia területén kutat. Az Erdőmérnöki Karon

doktorál és habilitál, kezdetben kutató, később oktató. 2010–2013 között az Erdővagyon-gazdálkodási Intézet igazgatója, ezt követően az ERTI-ben folytatja pályáját az Ökonómiai Osztály osztályvezetőjeként. Az MTA Erdészeti Bizottságának választott tagja, az MTA-VEAB Mező- és Erdőgazdasági Munkabizottságának elnöke, több IUFRO munkabizottság alelnöke, illetve tagja, továbbá több erdészeti alapítvány munkájában vesz részt.

Wisnovszky Károly – bizottsági tag
okleveles erdőmérnök (1982)
vadgazdálkodási szakmérnök

A diploma megszerzése óta az erdészeti igazgatásban dolgozik. Kezdetben az Erdőrendezési Szolgáltatónál erdőtervező, majd főerdőtervező. 1989-től a Budapesti Erdőtervezési Iroda vezetője. 1994-től 2000-ig az FM Erdészeti Hivatal osztályvezetője.

2000-től az ÁESZ főigazgató-helyettese, majd megbízott főigazgatója. 2007 óta az MGSZH, illetve a NÉBIH Erdészeti igazgatóság vezetője. Az Országos Erdő Tanács illetve a Növényi Génbank Tanács tagja. 1978-tól elkötelezett tagja az OEE-nek. 1988-tól HCs titkár, majd elnök, illetve szakosztály elnök. Két évig az OEE főtitkár-helyettese. Több mint 10 évig Díjbizottsági tag, két alkalommal az OVB elnöke, az Erdészcsillag Alapítvány kuratóriumi tagja.

Nagy László – főszerkesztő
földrajz-történelem szakos tanár (2000)
okleveles földrajz szakos tanár (2003)
okleveles humánökológus (2007)

1995 és 2007 között az ELTE TFK és az ELTE TTK hallgatója. 2005 óta az Ipoly Erdő Zrt. kutatási projekt koordinátora. Közjóléti, közösségkapcsolati, ökoturisztikai ágazatfejlesztési és innovációs terüle-

teken dolgozik. A „Vadregényes erdőtáj – a Börzsöny” tájmonográfia szerkesztője és szerzője. A Balassagyarmati HCs tagja. A „Ha Selmec hív...” kötet szerkesztője. Az Erdészeti Lapok digitális archívumának szakreferense, később az Erdészettörténeti Közlemények digitalizálásának koordinátora. 2011 óta az egyesületi honlap hírszerkesztője. 2011-ben az OEE Elismerő Oklevéllel tüntette ki. 2012 szeptemberétől az Erdészeti Lapok főszerkesztője.

Kettős könyvbemutató a Könyvtárban

Az Erdészettörténeti Szakosztály rendezvénye

Január 30-án az OEE Erdészettörténeti Szakosztály ülésén, a Wagner Károly Szakkönyvtárban mutatta be az Egyesület gondozásában megjelent legújabb kiadványt, a Madas András emlékiratait feldolgozó könyvsorozat első kötetét, „Életem, családom, pályafutásom” címmel. A több részesre tervezett sorozat az Erdészettörténeti Közlemények 90. köteteként jelent meg, dr. Oroszi Sándor szerkesztésében.

A kettős könyvbemutató során az Ipoly Erdő Zrt. 2014 októberében megjelent hiánypótló Börzsöny tájmonográfiájának három évig tartó alkotói, szerkesztői munkájával is részletesen megismerkedhettek az egyesületi program résztvevői. Az esemény zárásaként pedig dr. Sárvári János segítségével nyerhettek bepillantást Könyvtárunk tavalyi jelentős fejlesztéseibe, felpezsdülő szakmakulturális életébe (ld. külön cikkünket a 89. oldalon).

Madas András vasokleveles, Bedődi erdőmérnök, az MTA doktora, miniszterhelyettes, az Egyesület elnöke, Tiszteletbeli Tagja, majd 2003-tól egyedülként Tiszteletbeli Örökös Elnökének élete olyan szorosan összefonódott a magyar erdészet történetével, olyan nagy korszakoknak volt tanúja és alakítója, hogy visszaemlékezései méltán nagy érdeklődésre tartanak számot.

A csaknem zsúfolásig megtelt könyvtári olvasóteremben Lomniczi Gergely, az OEE főtákará köszöntötte a hallgatóságot. Bevezetőjében megemlékezett róla, hogy a kötet már az előző év végén elkészült, de a december eleji jegesedés a kötet bemutatását is lehetetlenné tette, hiszen az OEE Titkársága és a Könyvtár is megközelíthetetlen volt néhány napig. Így ma már úgy lehet beszélni az emlékiratok megjelentetéséről, hogy az eltelt egy hónap során sokaknak személyes élmény is lehet a könyv. Külön köszöntötte a Madas család megjelent tagjait, akik közül két-három erdész generáció is helyet foglalt a sorok között.

Az Egyesület mindig kiemelten foglalkozott az erdészettörténettel, ennek éppen a mostani könyvbemutató helyszíne a legjobb példája. Az OEE vezetői

se ma is fontosnak és támogatandónak tartja e törekvéseket, ezért is volt öröm a Madas család felajánlása és megkeresése az emlékiratok megjelentetésével kapcsolatban.

A család képviselői közül elsőként Madas Katalin emelkedett szólásra. Édesapja 1990-ben kezdte el írni az emlékiratait, de már évtizedekre visszamenően megvoltak a levelezések, dokumentációk. A kezdetben írógéppel írt memoárokat később át kellett alakítani elektronikus formátumra. Idősebb kora ellenére Madas András is elsajátította a szövegszerkesztő alkalmazások kezelését. 2014-ben, halálának ötödik évfordulója alkalmából kereste meg a család az Egyesületet a kiadás gondolatával. Így születhetett meg egy év munkája után az első kötet, amely 1947-ig három erdész generáció összesen 100 évét öleli fel.

emlékiratokat, hiszen a leírt sorokban, a szófordulatokban Madas András köszön vissza, mintha csak a régi történeteket mesélné el újra egy családi összefoglaló során. A kötet eszmei vezérfonala mindvégig jól kirajzolódik: Madas András töretlen hitvallása a Teremtőbe vetett feltétlen bizalomba, mely hivatásának és családjának megőrzésében, szakmai és magánéletében életútja során mindvégig segítette őt.

Madas Anna gondolatai után Lomniczi Gergely a család legfiatalabb aktív erdőmérnök tagjának, Szepte Gábornak nyújtotta át a jelképes „első” kötetet.

Ezt követően dr. Oroszi Sándor szakosztály elnök, az emlékiratok szerkesztője, a kéziratanyagok rendszerezéséről, a sok kihívást rejtő sajtó alá rendezés idő- és energiaigényes munkájáról beszélt. Mint mondta, mindig megható olyan emlékiratokat szerkeszteni,

Madas Anna a kötet megjelenése kapcsán a család érzeit igyekezett érzékelteni. Őszintén köszöntötte az Egyesület nagyvonalú segítségét és együttműködését az emlékiratok kiadásában. Számos olyan olvasója lesz a kiadványnak, akik személyesen ismerték az édesapjukat, a család több tagját, és akik maguk is szerepelhetnek majd a könyvben. De az olvasók többsége, az erdészettörténet egy szeletét felölelő kiadvánnyal veszi majd kézbe. A közvetlen családtagok, a leszármazottak számára bensőséges élmény forgatni az

amelynek íróját személyesen ismerte. Madas András 1983-ban az első lektora volt, így az ebből eredő szubjektív érzés is munkálkodott benne a feladat során. Az Egyesület 150 éves múltjából 23 évet fog át Madas András korszaka. Ez egy olyan időszak, amelyet nem lehet megkerülni. Az emlékiratok végtelen figyelemmel és pontossággal készültek, ezt kellett követni a szerkesztés során is. Az első kötet legnagyobb erényét a levelek közreadása jelenti, hiszen minden soruk a múlt pillanatait őrizte meg. Megköszönte Balog Zoltánnak, az Erdésze-

ti Lapok technikai szerkesztőjének kitartó és színvonalas tördelési munkáját és Kiss Csaba technikai segítségét az illusztrációk képszerkesztésében, aki ezt követően vetített képes előadásban mutatta be a számos fényképet is tartalmazó mű archív fotóinak digitális feldolgozását.

A rendezvény második részében Nagy László az Erdészeti Lapok főszerkesztője, az Ipoly Erdő Zrt. munkatársa, a balassagyarmati székhelyű erdőgazdaság által tavaly októberben kiadott „Vadregényes erdőitáj – a Börzsöny” című hiánypótló ismeretterjesztő tájmonográfiát, a kötet egyik szerkesztőjeként mutatta be. Bevezetőjében megemlítette, hogy a kettős könyvbemutatót dr. Oroszi Sándor személye is összekapcsolja, hiszen dr. Bartha Dénes mellett szerkesztőként részese volt a mű megszületésének.

A tájmonográfia szerkesztői, szerzői, mind kötődnek a hegyvidékhez. A páratlanul széles – természettudományi, történettudományi – ismeretanyagot közkinccsá tevő kiadvány nem jöhetett volna létre személyes kapcsolódások, gyökerek nélkül. Az alkotók mind szerelmesei a Börzsönynek, melyet a tájmonográfia kiadásáig nem volt könnyű szakszerűen és naprakészen megismerni.

Lomniczi Gergely és Sente Gábor a Madas-kötettel

A hegytájat mindig körbelengte valami titokzatos légkör, számos pontatlanság, sokféle téves adat és ismeretanyag forgott közszájon, melyet magasan kvalifikált tudományos pontossággal, de közérthető ismeretterjesztés nyelvén kellett a helyére tenni. Az eltelt évtizedek alatt most érett meg az idő arra, hogy a területet kezelő erdészek közreműködésével a hiánypótló Börzsöny könyv végre megszülethessen.

A kötet fókuszában mindvégig az erdő áll, hiszen ez a hegytáj legfontosabb szervező ereje, a legmarkánsabban jelentkező tájélmény. A monográfia három éven át, harmincöt szerző közreműködésével íródott, a Börzsönt járók, a vidék

szerelmesei és az azt még nem ismerők részére. Annak ellenére, hogy Bartha Dénes tanulságos megfogalmazása szerint a színvonalas tudományos ismeretterjesztés ma már „kihalóban lévő veszélyeztetett faj”, a kiadvány megjelentetése sikertörténet. A kétezzer példányból 2014 októbere óta 1300 talált gazdára, értő szemű olvasóra.

Ez elsősorban nem a szerkesztők és a szerzők dicsősége, hanem az az örömteli tény, hogy a mai könyvpiacra, a digitalizálás világában is van igény kézzel fogható, lapozható, polcra tehető könyvekre. És van igény a tudományos ismeretterjesztésre, ha az közérthető az átlagolvasó számára is és jó érzés kézbe venni, igényes, korszerű arculatú. Ennek a kettős feladatnak a tudatos megvalósítása volt az igazi kihívás.

Nagy László az előadás végén a jövő elképzeléséről is szólt, hiszen az Ipoly Erdő Zrt. kezelésben egy méltatlanul elfeledett másik nagytájunk is van. A természeti, történeti, kulturális értékekben rendkívül gazdag Cserhát szintén megérdemelné, hogy önálló tájmonográfiában mutassák be rejtett és kevésbé rejtett kincseit.

Szöveg: **Nagy László**

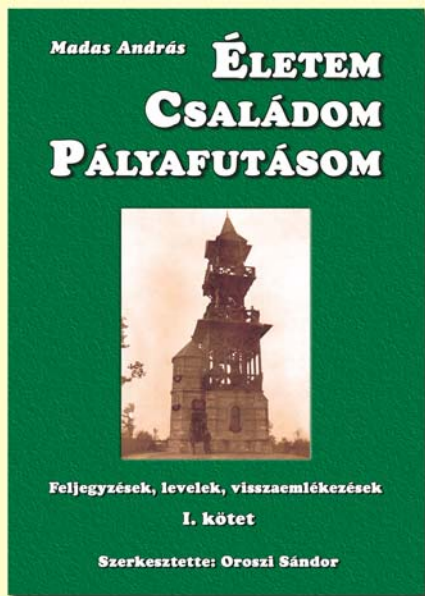
Szakács László

Kép: **Szakács László**

Madas András: ÉLETEM, CSALÁDOM, PÁLYAFUTÁSOM

Az utódok kötelessége az elődök emlékének minél teljesebb megismerése és ápolása. Az Országos Erdészeti Egyesület több mint másfél évszázados története alatt kiemelt jelentőséget tulajdonított az önálló erdészeti szaknyelv megteremtésének, a szakirodalom gyarapításának, múltunk hiteles megismerésének. E múltfeltáró, hagyományápoló tevékenység egyik legjobb, leghatékonyabb eszköze az, ha a nagyközönség elé tárhatjuk olyan erdész elődeink gazdag életútját, visszaemlékezését, akik az elmúlt korszakok történelmi változásain átívelő pályájukkal hiteles tükröt tartanak elének.

Az eddig is gazdag tartalmat megjelenítő Erdészettörténeti Közlemények sorozat jelen kötetében dr. Madas Andrásnak, Egyesületünk tiszteletbeli elnö-

kének visszaemlékezéseit közöljük, a gyermekkortól a háborús időszak végéig. Az egyedülálló értéket jelentő szöveg mellett a kötetet számos illusztráció, korabeli dokumentum gazdagítja.

Az első kötet lapjain meglevenednek egyesületi életünk meghatározó személyiségének gyermekkori élményei, a pályaválasztás és a gazdag életút kezdő lépéseinek korszaka, beleértve az egyetemi éveket és a háborút, illetve a hadifogság embert próbáló időszakát. A szakmai életút kiteljesedését, az egyre aktívabb egyesületi szerepvállalás bemutatását a hamarosan megjelenő második kötet tartalmazza.

Ez az értékes könyv nemcsak a szakközönség, szűkebben vett szakmánk tagjai számára lesz hasznos és érdekléscsodáló olvasmány, hanem ajánlható mindazoknak, akik a közelmúlt magyar történelme iránt érdeklődnek. A kötet 2500 Ft-os áron megrendelhető vagy megvásárolható az Egyesület titkárságán.

OEE

Az MTI-ből jelentettük

Az Országos Erdészeti Egyesület Közönségkapcsolatok Szakosztálya 2014. december 2-án látogatást tett a Magyar Távirati Iroda budapesti központjában. Folytatva az országos médiumok megtekintését, az Echo TV, a Magyar Rádió, és az MTV Gyártóbázis után kereste föl a szakosztály a nemzeti hírügynökség központját.

A szakosztály tagjait *Pach Ferenc*, az MTI nemzetközi és társadalmi kapcsolatokért felelős igazgatója fogadta. Tájékoztatót tartott a hírügynökségek kialakulásának történetéről, az MTI alapításáról, működéséről. Elmondta, hogy a 19. században merült föl a hírügynökségek létrehozásának gondolata. A hír továbbításának óriási lendületet adott *Morse* találmánya. A híreknek és azok terjesztésének igényét nagyban befolyásolta a nemzetállamok kialakulása és az ipari forradalom. A gazdasági és politikai döntések gyors továbbításának mind nagyobb jelentősége lett.

Hazánkban országgyűlési gyorsírók – *Egyesy Géza* és *Maszák Hugó* – nevéhez fűződik a Magyar Távirati Iroda létrehozása 1880 novemberében. Tehát 2015-ben az alapításának 135. évét ünnepli a nemzeti hírügynökség. Akkoriban napi 20-24 órában tudósított az uralkodó családok életéről, a súlyos bűncselekményekről.

Az I. világháborút követően újjászervezték az MTI-t, gróf *Teleki Pál* miniszterelnök *Kozma Miklóst* bízta meg a hírügynökség vezérigazgatói teendőivel. Kozma irányításával egyre hatalmasabb médiabirodalommá lett az MTI. Megvásárolta a Telefonhírmondó Részvény-

társaságot, megalapította a Magyar Hirdető Irodát és a Magyar Filmiroda Rt.-t. Bővítette külföldi tudósítói hálózatát, valamint a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Részvénytársaság létrehozásával 1925-ben megkezdődött a magyar rádió működése Magyarországon. A hírügynökség ebben az időben a Bródy Sándor utcában, a mai Olasz Intézet épületében székelt.

A Magyar Távirati Iroda 1997. július 15-e óta újra részvénytársasági formában működik, jelenlegi működési kereteit a Nemzeti Hírügynökségi Törvény, az 1996. évi CXXVII. sz. törvény adja meg. A hírügynökség a Magyar Országgyűlés tulajdonában van. Az MTI elnöke vezérigazgatóját a köztársasági elnök nevezi ki.

2010-től, az új Médiatörvény alapján megváltozott a közmédia szerkezete és az MTI is a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap része lett. A közelmúltban újabb összevonás zajlott, és a közrádió, az MTV, valamint a Duna Tv beolvadt a Duna Televízióba.

Az MTI napjainkban hírgyártó és nagykereskedő szerepet tölt be. Naponta mintegy 500 hírt és 200–300 fotót ad közre. A feldolgozott témákat két csoportba oszthatjuk: tervezhető események, illetve váratlanul bekövetkezők. A tervezhető események közül az előző nap döntik el a szerkesztői értekezleten, hogy melyekről tudósítanak. Az újságíró pedig az eseményen hallottak alapján dönt a tudósításba kerülő szövegről.

A híreknél alapkövetelmény az információ forrásának feltüntetése. Szakmai követelmény pedig a tárgyilagos-

ság, az elfogulatlanság, a megbízhatóság és a gyorsaság. Az MTI híreknek „riasztás” funkciójuk is van.

A hírek a különböző szerkesztőségekhez tartoznak: a határon belüli és tematikus körbe nem tartozó események a Belpolitikai Főszerkesztőséghez, a határon kívüli és nem tematikus események a Külpolitikai Főszerkesztőséghez, a Gazdasági Főszerkesztőséghez a hazai és nemzetközi gazdasági események. A Kulturális Főszerkesztőséghez a hazai, a nemzetközi kulturális események és a színes hírek, a Sport Főszerkesztőséghez a hazai és nemzetközi sportesemények tartoznak. Az angol nyelvű szerkesztőség napi 25-30 hírt ad ki hazánkról a világ nagy hírügynökségeinek. A szomszédos kisebb – cseh, román stb. – ügynökségekkel cserekapcsolatban állnak. A nagy nemzetközi hírügynökségekkel – AFP, Reuters, AP – pedig előfizetési kapcsolat működik. A Külpolitikai Szerkesztőségben olvassák a külföldről érkező híreket, és általában kivonatolva adják közre. 2011 óta a híreik mintegy 60 százaléka ingyenes.

Az MTI szerkesztőségi kézikönyv szabályozza a hírek műfaját, formai megjelenését. 1980-tól működik az – elsősorban a civil szervezetek számára lehetőséget biztosító – OS és OTS szolgáltatás.

Fontos része a hírügynökségnek a Fotó Szerkesztőség. Ott *Varga László* főmunkatárs tájékoztatót. Az MTI fotóarchívuma Közép-Európa legnagyobb gyűjteményét tudhatja magáénak. Az archívum mintegy 14 millió negatívot tárol. A negatívtartókat +9 °C-os helyiségben raktározzák. Tárolják a negatívokról korábban készített ún. kontaktmásokat is. Ezek az egymás mellé helyezett filmcsíkokról nagyobb méretű papírra közvetlenül készített másolatok. A kontaktokat digitálisan is rögzítik. A képeket korábban 9x12 cm-es pozitívokon is tárolták. Ezek hátoldalán tüntették föl a készítés adatait, mikor, hol, mit ábrázolnak a fotók.

2000 óta digitális formátumban dolgoznak. Évente mintegy 140 ezer felvett rögzítenek. Az első képük az I. világháborúban készült, amit vásároltak. A '20-as évektől készültek saját fotók, üvegre, többek között a vitézzé avatásokról. Az archívum védett nemzeti gyűjtemény.

A pozitívok hátoldalára írott adatokat az ún. szöveggönyvben is rögzítik, a könnyebb visszakereshetőség érdekében. Ezzel együtt témakódolást is alkalmaznak. A www.foto.mtva.hu oldalon

mintegy 1 millió 700 ezer felvétel érhető el. Az adatbiztonságot négyszeres adatmentéssel érik el, és külön-külön helyen tárolják.

A látogatás az MTI hírszobájának (Newsroom) megtekintésével zárult. A szakosztály tagjai találkoztak *Gazsó L. Ferenc* vezérigazgatóval, és az éppen sajtótájékoztatóról visszaérkező *Csávás Sándorral*, a Gazdasági Főszervezettség agrártémákkal foglalkozó munkatársával.

Ismeretes, hogy Csávás Sándor kapta 2010-ben a Kétmilliomodik Hektár Magyar Erdő Emlékérmet.

A szakosztályülésen tagjaink sorába fogadtuk *dr. Nádaí Magda* szakíró, aki éppen az 51. kötetén dolgozik. A szerzőt az 50. kötete megjelenése alkalmából 2013-ban *Fazekas Sándor* miniszter a Magyar Arany Érdemkereszt díjjal tüntette ki.

Zétényi Zoltán elnök,
OEE Közönségkapcsolati
Szakosztály

Jégkárok a Pilisi Parkerdőben

Az OEE Budapest HM Helyi Csoport szakmai látogatása

A Helyi Csoport tagjai elsőként a Dobogókőn, a Pilis egyik leglátogatottabb pontján tettek rövid sétát és szemlélték meg a decemberi „jegesedés” által okozott károkat. A Dobogókő a Visegrádi-hegység egyik, a jégkárok által legsúlyosabban érintett területe. Ezt követően a Kétfűkfa-nyereg környékét jártuk be *Szente Gábor*, a Pilisi Parkerdő Zrt. Pilisszentkereszti Erdészete erdőgondnokának szakmai vezetésével. Ismertetése szerint az erdőgazdaság 400 méter feletti területeit érintette a jégkár, a Parkerdő kezelésében lévő 60 ezer hektárból nagyjából 20 ezer hektárt, ebből közel 8 ezer hektárt súlyosan. A legnagyobb mértékben a 40-50 éves állományok károsodtak. Miután tavaly decemberben több tonnányi jégreteg rakódott a fákra, azok több helyen nem bírták el a rájuk nehezedő súlyt és kidőlték, vagy sérültek. A károk által sújtott területen szinte az egész állományban előfordulnak ág- és törzstörések, lombkorona-sérülések és

kidőlések. A károk mértékét jól szemlélteti, hogy a károsodott faanyag kitermelése az erdészet mintegy másfél éves fakitermelésének felel meg. A Helyi Csoport tagjai, látva a károkat, aggodalmukat fejezték ki, vajon képes lesz-e a sérült állomány a későbbiekben regenerálódni, nem pusztul-e tovább.

A szakmai kirándulás végén a csoport ellátogatott a Pilis-tetőn lévő Boldog Özséb-kilátóhoz. A vasbetonból épült, korábbi geodéziai tornyot tavaly év végén adták át – kilátóként felújítva – a nagyközönségnek. A Boldog Özsébről, a Pálos Rend alapítójáról elnevezett, 17 méter magas építményről csodálatos kilátás nyílik a Pilis vonulataira, környező településeire.

Nagy Szilvia

Új belépők

Bajai Helyi Csoport: Máramarosi Etelka egyéb felsőfokú, Balázs Csaba erdésztechnikus, Kocsner Antal erdésztechnikus, **Balassagyarmati Helyi Csoport:** Kiss Gábor egyéb felsőfokú, **Bp. FM Helyi Csoport:** Meditz Andrea Klára erdőmérnök, Olmosi Marianna egyéb felsőfokú, **Baranya megyei Helyi Csoport:** Kocsis Tamás erdőmérnök, Braunitzer Richárd erdőmérnök, **Egri Helyi Csoport:** Pászthory Lóránt erdésztechnikus, **Győr Erdőgazdasági Helyi Csoport:** Simon Imre erdőmérnök, Turner Tímea erdésztechnikus, **Kaposvári Helyi Csoport:** Cziráki András tanuló, Zilabi-Szabó Bence erdőmérnök, **Kaszói Helyi Csoport:** Gerencsér Noémi egyéb felsőfokú, **Kecskeméti Helyi Csoport:** Hardi Imre erdésztechnikus, **Mátrafüredi Helyi Csoport:** Nagy Szeverin tanuló, Vanó Gergő tanuló, Budai Balázs Marcell tanuló, Molnár Péter István tanuló, Kovács Martin tanuló, Nagy Roland tanuló, Szekula Zsombor tanuló, Varga Dániel tanuló, Csirszki Ádám Balázs tanuló **Miskolci Helyi Csoport:** Azari Róbert tanuló, **Nagykanizsai Helyi Csoport:** Kovács Zsolt egyéb felsőfokú, Kósa Milán erdésztechnikus, **Pápai Helyi Csoport:** Bati Zoltánné egyéb felsőfokú, Kovács Lajos erdésztechnikus, Kovácsné Somogyi Zsuzsanna egyéb felsőfokú, Németh Tamás egyéb felsőfokú, Panyol Anett egyéb felsőfokú, Gerencsér Attila erdőmérnök, Zambó Mária faipari felsőfokú **Sárospataki Helyi Csoport:** Kocsis Júlia erdőmérnök, **Sopron Hallgatói Helyi Csoport:** Hoffner Tamás tanuló, Lükő Dániel Károly tanuló, Pallos Péter tanuló, Baumgartner Péter tanuló, Böszörményi Bence tanuló, Földei Máté tanuló, Szabó Ádám tanuló, Koprivanecz Viktor egyéb közép fokú, Matyók Dávid egyéb közép fokú, Czeller Márton erdésztechnikus, Gaál Krisztina egyéb közép fokú, Soós Norbert egyéb közép fokú, Tóth Gabriella tanuló, Zalka Milán tanuló, **Soproni Helyi Csoport:** Kispéter Eszter tanuló, Marton Ákos tanuló, Wilcsinszky Adrienne tanuló, Vörös Bálint erdésztechnikus, Dr. Gerencsér Kinga faipari felsőfokú, Kerekes Árpád egyéb felsőfokú **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Helyi Csoport:** Szabó Antal erdésztechnikus, **Székesfehérvári Helyi Csoport:** Fajkuszné Bodrogi Zsuzsanna egyéb felsőfokú, **Szombathelyi Helyi Csoport:** Ruborits Tamás egyéb felsőfokú, Csapó Tamás erdésztechnikus, **Tamási Helyi Csoport:** Krizsány László egyéb felső, Király Kornél erdésztechnikus, **Vértesi Helyi Csoport:** Jávor Anita egyéb felsőfokú, Krausz Vivien egyéb közép fokú, Merkatz László egyéb felsőfokú, Zink Gergely István egyéb felsőfokú, Ligeti Dániel erdésztechnikus, **Visegrádi Helyi Csoport:** Takácsné Gyenes Ildikó faipari felsőfokú, Vodnák László erdésztechnikus, Dr. Jankovics Kornélia egyéb felsőfokú, Nagy András egyéb felsőfokú, Horváth János erdésztechnikus, **Zalaegerszegi Helyi Csoport:** Török János egyéb közép fokú.

A Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár 2014. évi beszámolója

A következőkben szeretnénk számot adni Könyvtárunk tavalyi, emlékeztetően jó évről, az elért eredményekről úgy, hogy a 2014-ben megjelent tudósításokhoz képest lehetőség szerint minél több új információval szolgálhassunk az olvasóknak.

Az Erdészeti Lapok 2014. évi számaiban hat alkalommal számoltunk be Könyvtárunk gyarapodásáról, az ott lezajlott fontosabb eseményekről. A Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár Emlékkönyvében található bejegyzések tanúsága szerint tavaly mintegy 200 látogatót fogadott a könyvtár. Ebbe természetesen nem számoljuk bele a rendszeresnek mondható és a könyvtárban megtartott egyesületi rendezvényen résztvevők létszámát, csupán az olyan különleges és egyszeri eseményeket, mint például a Corvinus Egyetem Budai Campus Környezetgazdálkodási agrár-mérnök szak 2. évfolyamának, vagy ugyanezen egyetem tájépítész hallgatói csoportjának látogatását, vagy azt az alkalmat, amikor helyet adhattunk a Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület ülésének.

Könyvtárunkat tavaly is rendszeresen igénybe vette tanácskozási céljára az OEE Erdészcsillag Alapítványának Kuratóriuma és Egyesületünk elnöksége, de itt tartotta áprilisi szerkesztői bizottsági ülését A Mi Erdőnk című lap is.

Az erdészettörténeti és vadászati témájú kutatásokkal foglalkozók közül is sokan ellátogattak hozzánk a korábbi évekhez hasonlóan.

Könyvállományunk gyarapodása rendkívül öröndetes módon jelentősen felülmúlta még a 2013. évi kiugróan nagy növekedést is, összesen mintegy 415 (!) kötettel bővült. Ezek közül az értékeesebb, archív állományba kerülő könyvek aránya meghaladja a 20%-ot. Az elmúlt évekéhez viszonyított növekedés egyrészt a Wagner Károly Alapítvány segítségével vásárolt köteteknek, valamint Holdampf Gyula, dr. Oroszi Sándor, Fácányi Ödön, Magyar Lajos, Tollner György és Ormos Balázs könyvajándékának tudható be, amit ezúton is szeretnénk megköszönni! Külön köszönet dr. Szikra Dezsőnek, akinek a segítségével sok értékes régi könyvet tudtunk méltányos áron megvásárolni és

dr. Ádámfi Tamás, valamint Kiss Csaba kollégáinknak, akik többször is eredményesen képviselték Könyvtárunkat különböző árveréseken.

Figyelemre méltó a birtokunkba jutott dokumentumok között a régi, értékes könyvek arányának erőteljes növekedése. A számos érdekes kiadványból most csak négyet emelnénk ki: *Theodor Hartig: Németország erdészeti kultúrnövé-*

neyi, 1852-53., Tomascsek Ede: Erdő-kormányzási tan. Buda, 1847. unikumnak számító műve reprint kiadása, A Borovszky-féle vármegye sorozat könyvtárunkból eddig hiányzó három kötetét Kiss Csaba utánjárásának köszönhetjük (ez volt az eddigi legnagyobb értékű, könyvárverési részvételünk), míg *Sporzon Pálnak*, az Erdészeti Lapok egykori kiadójának és szerkesztőjének kisnyomtatványához a „*Gazda, kertész és erdész leghasznosabb barátai az állatok között*” címmel (Budapest, 1878.) dr. Ádámfi Tamás segítségével jutottunk hozzá.

Könyvtárunk nemcsak könyvekkel, hanem egy érdekes eszközzel, műszerrel is gyarapodott az elmúlt esztendőben. Sponga József tagtársunknak köszönhetően egy „Kubátor” típusú gömbfa köböző átlalóval, és szintén tőle kaptuk meg *Bokor Rezsőnek*, a nagy erdész tudósaknak az 1924-ből származó bekeretezett erdőmérnöki oklevelét is.

A 2014-es esztendő könyvtárhoz kapcsolódó tevékenységei közül is ér-

demes kiemelni néhányat. Az elmúlt évben az *Erdész panteonba* már 44 nagy erdész elődünk adatlapja került fel és szerepel az egyesületi honlapon, további 5-6 adatlap elbírálás alatt van, így elértük a félszáz leírást. Az Erdészettörténeti Közlemények digitalizálása elkészült, a honlapon elérhető, a Könyvtár az előkészítés munkáiba kapcsolódott be. Megjelent a *Madas András* életéről szóló kétkötetes munka első része, amiben a Könyvtár a koordinációs feladatokat látta el.

Mint ahogy arról a tavaly decemberi lapszámban beszámoltunk, a Wagner Károly Alapítvány támogatásával – a 2014. évi könyvtárfejlesztési tervünkben leírtaknak megfelelően – folytatódhatott a birtokunkban lévő értékes festmények restaurálása és a képerkeztetési munkák is. A *gróf Tisza Lajos* portrét követően most Egyesületünk másik elnökének, báró Tallián Bélának az egész alakos képe és *Decrett József* portréja került sorra. Archaikus, épített keretet kapott a korábban felújított gróf Tisza Lajos portré (a *Wagner Károly*, *Bedő Albert* és *Divald Adolf* festmények keretének pontos mását), továbbá bekeretezték a báró Tallián Bélát ábrázoló festményt, és az egyesületi könyvtár folyosóján található *Bedő*-féle térképművet, valamint kijavították a *Decrett* kép hiányos keretét is.

Ezúton is szeretnénk külön köszönetet mondani a Wagner Károly Alapítványnak, amiért a 2014-ben a könyvtári, levéltári szolgáltatások, a könyvtár bérleti díja, biztosi díja támogatásán túl a 2014. évi könyvbeszerzéseket és a fentiekben részletezett restaurálási, kereteztetési munkákat is finanszírozta. Külön öröm számunkra az is, hogy a Könyvtárat segítő, gyarapító tagtársaink köre észrevehetően és folyamatosan bővül.

Kérünk mindenkit, hogy támogassa továbbra is Egyesületünk, Könyvtárunk ügyét!

Dr. Sárvári János,
a Könyvtár őre

Honlapjaink:

www.oe.hu

www.azevfaja.hu

www.vandorgyules.hu

„Az igaznak emlékezete áldott!”
(Példabeszédek 10, 7a)

„Hagyományozható gondolatok”

Visszatekintés

Az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa 2014. december 4-én tartotta évzáró rendezvényét, ahol folytatódtak a tagok életútjait, szakmai pályájukat, életpasztalatukat és az ebből levont „hagyományozható gondolatokat” bemutató előadássorozat.

Idős korban az ember felfigyel arra, ha korosztályáról beszélnek, róla írnak. A történelem folyamán sokféleképpen vélekedtek az idős emberekről. Nem volna illő – e beszámoló keretei közt – ezeket elemezni, de az utóbbi 14 évben, igen magas rangú, közismert személyiségek ide vonatkozó gondolatainál érdemes néhány mondat erejéig elidőzni.

1999. október 1-jén – az azóta szentté avatott – II. János Pál pápa így fogalmazott: „Az idősek segítenek abban, hogy több bölcsességgel szemléljük a földi adottságokat, mert ők az élet változandóságát már megtapasztalták, és éretté váltak. ... Tapasztalatuknak köszönhetően az idősek alkalmasak arra, hogy értékes tanácsokat és tanításokat adjanak a fiataloknak.”

14 évvel később 2013. december 24-én Ferenc pápa mondta: „Ma olyan korban élünk, amikor az öregek nem számítanak. Csúnya ezt kimondani, de kiselejtezik őket, nem igaz? Mert zavarnak.” Majd, egy témába vágó, gyermekkori történetének elmondása után leszögezi:

„Az idősek azok, akik elbozzák nekünk a történelmet, akik elbozzák a tanítást, a bitet és örökök hagyják nekünk. Bennük, akárcsak a jó óborban, megvan a belső erő, hogy nemes örökséget hagyanak ránk. Egy olyan népnek, amely nem gondoskodik a nagyszülőkről, nem tiszteli őket, nincs jövője, mert elvesztette emlékezetét.”

Amikor a Szeniorok Tanácsa – Lessényi Béla egykori szeniortársunk javaslatára – elindította a „hagyományozható gondolatok” megnyilatkozási sorozatunkat, hitt abban, hogy az idősek tudnak még segíteni. Talán, ezért is kerültünk az Alapszabályban a tanácsadó testületekhez. Elbizakodottság nélkül készülünk arra, hogy megfeleljünk ennek a besorolásnak. Ebben a szellemben és hangulatban tartotta a Tanács az évzáró rendezvényét.

Halász Gábor elnök megnyitójában köszöntötte szeniortársunkat, dr. S. Nagy Lászlót, aki három cikluson át vezette a Szeniorok Tanácsát. A Tanács 25 éves történetéből 12 éven át óriási lelkesedéssel, hittel, tenni akarással kormányozta hajtónkat és e munka révén vált a Tanács az OEE egyik legaktívabb közösségévé. Szerény ajándék kíséretében megköszöntük munkáját és kifejeztük elismerésünket, s ígéretet tettünk arra, hogy az elődeink által jól kitaposott úton haladunk tovább. Ezt követően, a „hagyományozható gondolatok” sorozatunkban emlékezett meg dr. S. Nagy László az életútjáról, s összegző gondolatokkal elevenítette fel a Tanács elnökeként eltöltött 12 év jelentősebb eseményeit.

Igen nehéz 80 év felett, hat-hét évtized átélt tapasztalatából kiszűrni azokat a felismert gondolatokat, amelyek az egyén és egy közösség számára értéknek tekinthetők, „hagyományozásra” érdemesek, kezdte el a visszaemlékezést.

A 70 perces vallomásból – mert ez valóban az volt – ebben a beszámolóban csak „szemezgethetünk”. Gondolatait három téma köré csoportosította: az indulás (család, iskolák), a szakmai-gyakorlati pálya, a közéleti tevékenység.

E hosszú időszak, a teljes eddigi életút kiemelt tapasztalata: „vissza kell adni a szavak valódi értelmét és értékét”.

A Bihar megyei Szentpéterszegről, a kétezer lelkes faluból indult. Családja: földműves, iparos szülők, három testvér, 23 unokatestvér. A faluból a családjukból indultak legtöbben értelmiségi pályára, illetve keresték a még „finanszírozható” továbbtanulási lehetőségeket. A középiskolában „életre kellett kelteni olyan erkölcsiséget, amely mint közösségi kötőanyag a lelkek mélyébe hatolva a jövő alapját képezheti”. A NÉKOSZ kollégiumokban adódott ilyen lehetőség, ahol közösséggé csiszolódhattak az első generációs NÉKOSZ diákok.

A berettyóújfalui iskolaalapító igazgatóra, Sárdi Jánosra nagy szeretettel emlékezik, aki szerint egy közösség igazi összetartó erejét az emberi és erkölcsi tartalékaival lehet mérni. Az iskola kötelessége ezt az emberi jelzőt minőséggé formálni, megtölteni erkölcsi tartalommal, emelkedettséggel, méltósággal. A történelem döntő tényezője volt mindig az emberi minőség és az erkölcs szilárdsága.

Az érettségi után jöttek az egyetemi évek. A debreceni Orvostudományi Egyetem első évében jelentkezett a soproni

Erdőmérnöki Főiskolára. Ebben szerepe volt az 1950-51-es egyetemi tisztogatásoknak is, ami nagy megdöbbenést, traumát okozott a hallgatóság körében. 1954 nyarán elvesztés nélkül fejezte be tanulmányait az Erdőmérnöki Kar Erdőművelői Szakán.

A családi indíttatásból merített – szavakba foglalt – értékrendje tanulmányai során a rendszeresség, szerénység, figyelmesség, hűség és becsületesség voltak.

Erdőmérnöként 1955. január 1-jén kezdte meg szolgálatát.

A rendkívüli életpályát sok-sok átszervezés, költözés, szakterületváltás tette változatossá: Tállyán erdőművelési műszaki vezető, majd erdőszetveztető, később a Kelet-bükki Erdőgazdaság központi erdőművelési előadója, azt követően Lillafüreden erdőszetveztető (ott szoros együttműködés alakult ki az ERTI munkatársaival a munkaszervezés és gépesítés terén). A Kiskunsági és a Hajdúsági Erdőgazdaság műszaki erdőszetveztetőnek szervezése, vezetése után, újra a Kelet-bükki Erdőgazdaság lett a munkahelye, ez alkalommal a műszaki osztály vezetése. Azt követően Budapestre hívták az ERDŐTERV főmérnökének, majd áthelyezéssel az Országos Természetvédelmi Hivatalhoz kerül. Ott a Budapesti Természetvédelmi Felügyelőség vezetése, a Közép-Dunavölgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség igazgatóhelyettesi kinevezése következik, végül onnan megy 1990-ben nyugdíjba.

Szigorú következetességének köszönhetően mindenütt megállta a helyét, komoly szakmai sikereket ért el és meghatározó szerepe volt azokon a szakterületeken, ahol dolgozott. Ezen kívül a rendszeresség, igényesség, figyelmesség és a körültekintő pontosság volt a helytállás záloga.

Menet közben értette meg az ibseni gondolat lényegét: „akik az igazságért harcolnak, meg kell szokni a magányt”. Meggyőződése, hogy az eredményesség igen fontos feltétele „a szabadság és a rend arányos érvényesülési feltételeinek megteremtése”. Ugyanis a rend szabadság nélkül lélektelen erőszak, a szabadság rend nélkül biztos anarchia.

A mai társadalmi viszonyok között a legfőbb gondot abban látja, hogy nem tudjuk, milyen értékrendnek kell engedelmeskedni, pedig „csak” a szavaknak kellene a valódi jelentését, jelentőségét visszaadni, hogy tudjunk igazodni a jobbítás irányába.

A vázolt életúton szerzett tapasztalatait nyugdíjba vonulása után a már korábban elkezdett közügyek szolgálatába állította. A Táj- és Környezetfejlesztési Szakszoport vezetése, majd a MTESZ Központ Környezetvédelmi Bizottságában vállalt tevékenység (ennek elnöke is volt), a MTESZ alelnökség, a Szeniorok Tanácsának munkájába való bekapcsolódás, majd 2002-től 12 évig elnökként való vezetése, mind abba az irányba hatott, hogy az emberi, szakmai közösségekben a közérzet, az együttműködés javuljon. Meggyőződését többször hangsúlyozta: vissza kell adnunk szavaink eredeti értelmét, jelentését. Különösen azokat, amelyek a közösségek belső tartásának alakulásában, az egyéniségek formálásában döntő fontosságúak, mint az erkölcs, tisztesség és szolidaritás. Ezek nélkül elgyengül a társadalom alapegysége, a család, valamint a közösségek hagyományát átörökítő kohéziója.

Az elmúlt időszakban felerősödött közéletünkben a közöny mint erkölcsi kór, az ország erkölcsi válságba jutott. Ennek kezelése a gazdasági gondokkal együtt halaszthatatlan, és ezt olyan közösségeknél lehet elkezdni, ahol még megvan és feléleszthető az erkölcsi erő, amely nélkül az ország „talpra állítása” szinte lehetetlen. „Ezért a talpra állításért dolgozom, hitem szerint, talán nem eredménytelenül” – összegezte mondanivalóját.

Az elmúlt 12 évről már csak röviden számolt be volt elnökünk: 77 rendezvényünk volt, amelyeken 48 alkalommal előadások hangzottak el, 29 kihelyezett ülést tartottunk erdőgazdaságoknál, iskoláknál, egyetemen. Ezekről az Erdészeti Lapokban tájékoztatókat jelentettünk meg.

A kollegialitás, a közösségi szellem ápolásaként 2003-tól az évzáró rendezvényeinken köszöntöttük a korosztályos szeniorokat és oklevéllel emlékeztünk meg róluk. Az Etikai kódex elkészítése, a rendezvények rendszeressé tétele, a Működési rend megalkotása, a székház-ügy napirendre tűzése és napirenden tartása mind az elmúlt időszak eredménye, és nyugodtan mondhatjuk magunkról, hogy közösségünket „szellemi műhellyé” sikerült formálni.

A korábban jelzett gondok orvoslásához szerinte nélkülözhetetlen a családok, a kisközösségek, a szellemi műhelyek működtetése, ahol a helyzetek átélhetőek, a magatartásformák, hagyományok átörökíthetők, mert „ahol elvesznek a tradíciók, ott kilyukad az idő és átpereg a múlt”. A múlt ismerete nélkül pedig nem lehet jó és biztos jövőt építeni.

Megköszönte saját családjá és a kollégák támogatását és külön – név szerint – megemlékezett arról a 21 tagtársunkról, akik már nem lehetnek közöttünk, akik már elmentek a 12 év során. Néma felállással emlékeztünk rájuk.

A megemlékezés zárásaként számos témajavaslat hangzott el, amelyeket a jövőben a Tanács szíves figyelmébe ajánlott.

Nagy tapssal jutalmazta közösségünk a részletes, gondolatgazdag, tanulságos, irodalmi idézetekben bővelkedő, több helyen filozófiai mélységeket megjáró visszaemlékezést és iránymutatást.

Ezután Halász Gábor elnök a Működési rendünk 5.6 pontjában foglaltaknak megfelelően javaslatot tett arra, hogy dr. S Nagy Lászlónak, a Tanács korábbi elnökének adományozzuk az élethosszig tartó „tiszteletbeli elnök” címet. A javaslatot a jelenlévő tagság ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta. Ugyancsak elfogadta a jelenlévő tagság annak a köszöntő levélnek a tartalmát, amelyet *Zambó Péternek*, az OEE újrávalasztott elnökének küld a Tanács nevében Halász Gábor elnök. Emellett ületeket, javaslatokat gyűjtöttünk és rögzítettünk a 2015-ös munkatervünkhöz. Végül, mint minden évben, az idén is köszöntöttük, és oklevelet nyújtottunk át azoknak a szeniortársainknak, akik ebben az esztendőben töltötték, vagy töltik be a 75. 85. illetve 90. életévüket: a 75 éves *dr. Marjai Zoltánnak*, a 85 éves *Köveskúti Györgynek*, *Mészáros Gyulának*, *Rakonczai Zoltánnak*, és a 90 éves *Haják Gyulának*.

Koccintottunk az ünnepek és valamennyiünk egészségére, és békés, boldog új esztendőt kívánva elköszöntünk egymástól.

Dr. Szikra Dezső, titkár

OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa

Kép: **Halász Gábor**

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület küldöttgyűlésének
2015. január 28-án, 10.00-kor kezdődött üléséről

Az ülés helyszíne: Budakeszi, Vadaspark Étterem

Az ülést megnyitva *Zambó Péter* elnök köszöntötte a megjelent küldötteket, az elnökség tagjait, *Bak Juliannát*, az Ellenőrző Bizottság elnökét, az EB tagjait és az érdeklődő tagokat. Megálapította, hogy 42 fővel a küldöttgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Lomniczi Gergely* főtitkárt, hitelesítőnek *Kovács András* és *Szabó Szabolcs* küldötteket javasolta, melyeket a küldöttgyűlés egyhangúan elfogadott. Ezután ismertette a napirendet, melyet a küldöttek tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadtak.

Az első napirendi pont keretében *Zambó Péter* elnök ismertette, hogy a 2014. május 8-án módosított Alapszabály tekintetében a Fővárosi Törvényszék 13.Pk. 60.427/1989/35. számú végzéssel hiánypótlási felhívást bocsátott ki. A hiánypótlási felhívás értelmében az Alapszabály egyes rendelkezéseinek módosítása szükséges a döntéshozó szerv, azaz a küldöttgyűlés és az elnökség üléseinek nyilvánossága tekintetében, a nyilvántartások vezetése és nyilvánossága tekintetében, így módosítani kell a preambulomot, a 9. §. 6, 8 és 12. § 1. pontjait, valamint a 12. § 7. és a 13. § 3. pontját az elnökség döntéshozatala tekintetében, valamint a vezető tisztségviselők tekintetében. Őket feltüntetve új rendelkezésként beépítésre kerülnek a 12. § 13. és a 17. § 14. pontjai. Ezt követően részletesen ismertette a hiánypótlási felhívást, valamint az az alapján előkészített egységes szerkezetű Alapszabályt. A hiánypótlás keretében szükséges a lakcímet is tartalmazó tagnévsor benyújtása, amellyel kapcsolatban a tagok aláírását is kérte a Törvényszék, de mivel az egyesület taglétszámának nagysága miatt ennek beszerzése aránytalan terhet jelent, így a Törvényszéktől e körben méltányosságot kér.

A fentiekben rögzített hiánypótlási felhívás értelmében az Alapszabályt küldöttgyűlés határozatával módosítani szükséges. A hiánypótlási felhívás alapján, illetve a küldöttgyűlés határozatára vonatkozó határozati javaslat alapján az Alapszabályban a módosított rendelkezések „dólt” betűvel, a hatályon kívül helyezett rendelkezések dólt áthúzott betűvel kerülnek jelzésre, míg a 2014.

május 8-i küldöttgyűlés által elfogadott és a hiánypótlási felhívással nem érintett rendelkezések az Alapszabály törzsszövegébe azonos betűtípussal és formával beépítésre kerültek.

A módosítási javaslatot az Elnökség és az Ellenőrző Bizottság tárgyalta és elfogadásra javasolja. A küldöttek megvitatják a változásokat, melynek alapján a küldöttgyűlés a következő határozatot hozta.

1./2015. (01. 28.) küldöttgyűlési határozat: Az OEE küldöttgyűlése az Alapszabályt a javaslattal egyezően módosítani rendeli. A fentiek értelmében módosítja a preambulomot. A döntéshozó szerv, azaz a küldöttgyűlés és az elnökség üléseinek nyilvánossága és döntéshozatala tekintetében azokat nyilvánossá teszi, a nyilvántartások vezetése és nyilvánossága tekintetében azokat pontosítja és nyilvánossá teszi, ebben az értelemben módosítja az Alapszabály 9. § 6. és 8., a 12. § 1. és 7., valamint a 13. § 3. pontját. Továbbá a vezető tisztségviselőket az Alapszabályban feltüntetni rendeli, így új rendelkezésként beépítésre kerülnek a 12. § 13. és a 17. § 14. pontjai.

A szavazáson jelen van 42 fő küldött. Igen: 42 fő, Nem: 0 fő, Tartózkodott: 0 fő

2./2015. (01. 28.) küldöttgyűlési határozat: Az OEE küldöttgyűlése az 1./2015. (01. 28.) számú határozatokban foglalt módosításokkal az OEE Alapszabályának egységes szerkezetbe foglalt módosítását elfogadja.

A szavazáson jelen van 42 fő küldött. Igen: 42 fő, Nem: 0 fő, Tartózkodott: 0 fő

A második napirendi pont keretében *Zambó Péter* elnök ismertette a létrehozandó Erdész Idősothonnal kapcsolatos elképzelést. Az idősothton létrehozására megfelelő, Sopron-Hermesen található volt határolaktanya használatbavételére előzetes tárgyalások zajlottak a tulajdonosi jogokat gyakorló MNV Zrt.-vel. Ezek alapján az Egyesületnek lehetősége van az ingatlan megfelelő időtartamra történő ingyenes használatbavételére. A tárgyalások folytatásához, a használati megállapodás aláírásához kéri a küldöttgyűlés felhatalmazását. A kérdést az Elnökség tárgyalta, és támogatja a kezdeményezést. A küldöttek megvitatják az előterjesztést, és egyetértettek az abban foglalt következő tárgyalási alapelvekkel: az Egyesület kapja ingyenes használatba az ingatlant; a megállapodás a működtetéshez biztonságosan elegendő időtartamra szóljon; a felmondási feltételek, határidők ne veszélyeztessék az idősothton működését; az idősothton létrehozásának megghiúsulása esetén a használati megállapodás az Egyesületre nézve hátrányos jogkövetkezmény nélkül felbontható legyen. A hozzászólások során az idősothton tervezésével, működtetésével

vel kapcsolatban fogalmaztak meg javaslatokat, amelyek az ingatlan használatbavétele utáni továbblépés esetén lesznek szükségesek. A napirendi pont zárásaként a küldöttgyűlés a következő határozatot hozta.

3./2015. (01. 28.) küldöttgyűlési határozat: A küldöttgyűlés felhatalmazza az Egyesület elnökét, hogy az MNV Zrt.-vel a Sopron-Hermesen tervezett Erdész Időotthon épületének használati megállapodása tekintetében tárgyalásokat folytasson és az Egyesület számára kedvező feltételek elérése esetén a megállapodást aláírja.

A szavazáson jelen van 42 fő küldött. Igen: 42 fő, Nem: 0 fő, Tartózkodott: 0 fő

Az egyebek napirendi pontban Schmotzer András küldött javasolta az elhunyt tagtársak sírhelyeinek gondozását, az Erdész Panteon ilyen irányú kialakítását. Zambó Péter elnök megerősítette az ezzel kapcsolatos elnökségi szándékot, jelezve, hogy a helyi csoportok aktív közreműködését fogják kérni ezen a területen.

Vadas Ferenc küldött az egyesületi kiadványok megjelenítési tervéről érdeklődött, amire válaszul Lomniczi Gergely főtítkár elmondta, hogy Madas András tiszteletbeli örökös elnök visszaemlékezéseinek második kötete, a Gyökerek és lombok 10. kötete és egy erdészettörténettel foglalkozó képeskönyv kézírata készül, ezek megjelenítéséhez keresi jelenleg a forrásokat az Egyesület.

Kovács Péter küldött az erdőtörvény módosításában vállalt egyesületi szerepről érdeklődött. Zambó Péter elnök ismertette, hogy az Egyesület a Földművelésügyi Minisztérium stratégiai partnereiből kialakított munkacsoport tagjaként vesz részt a törvénytervezet elkészítésében, amelynél alapnak a 2012-ben készített konszenzusos javaslatot tekinti.

A küldöttgyűlés végén dr. Sárvári János, a Könyvtár őre méltatta Kaán

Károly erdőmérnök szakmai és egyesületi munkásságát, akinek aznap emlékeztek halála 75. évfordulójára. A küldöttek egyperces néma tiszteletadással adóztak Kaán Károly emlékének.

Az ülés végén Zambó Péter elnök megköszönte a küldöttek aktív részvételét, és bezárta a küldöttgyűlést.

kmf.

Zambó Péter
elnök

Lomniczi Gergely
jegyzőkönyvvezető

Hitelesítők:

Kovács András
Szabó Szabolcs

KIT ÉRDEKEL? KIT ÉRDEKEL...

Finoman szólva is sajátos címmel szólítja meg a kötet szerzője – *Sárközy György* jáászági erdésztechnikus, felsőfokú vadgazda – a 2013-ban kiadott önéletrajzi ihletésű könyvével, a remélt olvasóit. Első látásra kissé provokatívnak is tűnhet, már-már a városi flaszterek szlenges szófordulatainak hangulatát idézi fel. De belelapozva a kötetbe, az előzők olvasása során rögtön tudatosul bennünk, hogy messze nem erről van szó.

Életvillanások. Ez lenne a megfelelő műfaji meghatározás, már ha ismerne ilyet az irodalom. A kifejezés mégis jól jellemzi a kötet egészét. Ahogy a szerző fogalmaz: élettörténeti laza füzér egy jáászberényi erdész tollából. Észlelések, érzelmek, emlékek becsülendő nyíltsággal leírva, vállalva a nyilvánosság előtti személyes megmértetést, egy életút örömeinek, bánatainak, konfliktusainak és döntéseinek patikamérlegre tételét. Ez az őszinte vállalhatóság adja meg a kötet hitelességét.

Az emlékekbe bevéssződött történetek, a felcseperedéstől az erdösszé válásig, a barátokról, rokonokról, családtagokról, munkatársakról, nem a naplókra vagy az életrajzi írásokra jellemző

szoros időrendben követik egymást. Inkább a gondolatok, érzések szabad folyásán keresztül ismerhetjük meg egy máig köztünk élő alföldi erdész életének egy-egy képkockáját. Képek villannak fel sorban, ahogy magunk is visszaemlékezni szoktunk gyerekkorunk, ifjúságunk eseményeire, találkozásainkra, és a nagy szerelemekre.

A szerző saját bevallása szerint néhány ismerőse megkérdezte tőle, hogy: „Minek ez Gyuri?” A válasz egyszerű volt és egyenes. *Mert velünk történt meg.* S ha ezek az életű minden napi küzdelmeink történései érdeklik az olvasót, keresse meg közvetlenül a jáászberényi szerzőt, hogy a kötethez jusson. (Elérhetőségét a Szerkesztőség örömmel megadja.)

Nagy László

Nagy György (1921–2015)

Tisztelt gyászoló hozzátartozók, rokonok, keresztgyerekek, barátok, erdész kollégák! Ismerve Gyuri bácsi életkorát és egészségi állapotát is megrendülve fogadtuk a szomorú hírt.

Nagy György a Zemplén-hegység legidősebb erdésze 2015. január 30-án elhunyt. 1921. március 12-én született hétgyermekes családban a Magyar Királyi Erdőhivatal Hercegkút-Kishegyi erdész-házában. Általános iskoláit a hercegkúti elemi iskolában végezte. Utána, mint a legtöbb falusi gyerek számára, neki is az erdő adott munkát. Alig 17 évesen már a Makkoshotyka Erdőhivatal (1939. január 1-jétől) vágászorként alkalmazta. Ezt követően folyamatosan magasabb beosztásba került. A második világháború őt is frontszolgálatra mozgósította, de rövid hadifogság után 1945 nyarán már újra a régi munkahelyén jelentkezett erdészeti szolgálatra. Kiemelkedő szak tudását, szorgalmát és beosztottjai iránt tanúsított magatartását elismerve 1949-ben áthelyezték a Füzérkomlói Erdőgazdálkodási László-tanyai területére pagonyvezető erdésznek. Az átszervezések után Gyuri bácsit áthelyezték a Háromhuta-i üzemegységhez 1951. március 17-i hatállyal. A családtól távol az új huta munkásszállón osztotta meg mindennapi életét munkásaival. Hetente csak egyszer láthatta szeretett feleségét, Magdikát és hozzátartozóit az otthonában. A többszöri átszervezések után 1955. április 1-jei hatállyal Gyuri bácsi ismét kerületvezető erdész lett Háromhuta község határában a Cserepesi nyiladéktól délre, Újhuta felett a Barlang oldalig. Az ezt követő évek, mint minden más kerületvezető erdész és erdészeti dolgozó számára, a nyugodt, kiegyensúlyozott munkafeltételeket hozták.

Hosszú-hosszú várakozás után jó szándékú központi dolgozók és a Teremtő támogatásával Gyuri bácsi álma is megvalósult. 1966 őszén, közel két év után visszakért a Sárospataki Erdészethez, Makkoshotyka kerületvezető erdésznek. Gyuri bátyám a

Dreklok-Somvölgy-Kecskehát-Potács völgy-Nagymély-völgyi területeken dolgozhatott nyugdíjazásáig. Teljesült régi vágya.

Nagy György izzig-vérig erdész volt. Már fiatal korában magába szívta az erdő és a természet szeretetét, tiszteletét. Számomra Is-ten ajándéka, hogy gyermekkoromtól ismerhettem Gyuri bátyámat, példaképemet és kollégámat. Ismerhettem szüleit, testvéreit. Pista és János bácsi erdészek, József és Károly is erdészeti dolgozók voltak. Gyermekkoromtól ismerhettem Magdikát, Gyuri bátyám kedves feleségét, aki már készíti számára az örök együttélést és szállást.

Gyuri bátyám szakmai ismerete, gyakorlati alkalmazása, de főleg gerinces magatartása kiemelt megbecsülést érdemelt. TiszteSSéggel, megbízhatóan tette a dolgát. Mint volt munkatársa bizonyítom, hogy Gyuri bácsira vezetői mindig számíthattak, bármilyen nagy és sürgős feladat volt. Abból pedig volt bőven. Kimagasló, példamutató és főleg emberi magatartásáért többször részesült vállalati és minis-terei kitüntetésekben. Gyuri bácsi kiemelkedő szakmai pályafutása alatt sokat tett szűkebb hazája, Makkoshotyka múltjának megőrzéséért, békés fejlődéséért. A közösségért végzett önkéntes munkájáért minisztertanácsi kitüntetésben részesült.

Gyuri bátyám! Érdekes, színes egyéniség voltál: kevesen állíthatják magukról, hogy úgy tisztelték, becsülték az erdőt, a természetet, mint ahogyan te tetted. Az erdész hagyományoknak lelkes ápolója voltál. A mások iránti tiszteleted, baráti szereteted átsegített az élet nehéz napjain, munkahelyi konfliktusokon, átszervezéseken. Az ország minden területén voltak erdész barátaid, tisztelőid. Humoros egyéniségeddel jó hangulatot kovácsoltál és ahol tudtál, segítettél. Amíg élek nem felejttem az 1947. május 1-jén a pin-cédben sokszor elismételt akkori erdész dalt „Az erdész gyerek sose kesereg”. Fiatal erdészként nagy élmény volt számomra.

Gyuri bátyám! A mai napon, amikor búcsút veszünk tőled, gyászolnak a zempléni erdők, a Tokaji Nagy-Kopaszról a Nagy-Milicig. Gyászolnak a Huta erdők, a Makkoshotyka, a Dreklok-Somvölgy-Potács völgy-Nagymély völgy. Az Erdész emlékmű mellett pihenő, amely a te irányításoddal épült és ahol oly sokszor jól éreztük magunkat. Jól érezték magukat a turisták, és akik arra jártak.

Némán búcsúznak a Zsidóréti-Mélyvölgyi-Radvány-völgyi tisztások, források, ahol oly sokszor megpihentél. Búcsúznak tőled régi és új erdész barátaid, kollégáid, tisztelőid. Földi pályád után talán már találkozott régi erdész barátainkkal, kollégákkal: Koronky Pistával, Szébenyi Laci-val, Varga Tiborral, Bodnár Bertivel, Preszoly Jánossal és a többiekkel, akik elő-készítették a terepet az örök vadászmező-

kön egy új barát, erdész kolléga fogadására. Sajnos már sokan vannak ott közülünk. Az élet rendje szerint már néhányan mi is csomagolhatunk, akik ma búcsúzunk tőled.

Kedves Gyuri bátyám! Az erdő és a természet szeretete volt életed értelme, amelyek nem maradtak hálátlank, mert elkísérték hosszú szakmai utadon. Búcsúzom tőled a zempléni és országos erdész kollégáid, barátaid, ismerőseid nevében az erdészhimnusz néhány sorával: „Bükkfák smaragdja sápadoz a halk őszi dombokon, Ha ballag már a vén idő az őszi lombokon, Eltávozóban int felém Szerelmem, s életem, Örökre nyugalmat ád az erdő éneke.” Gyuri bátyám, barátom, nyugodj békében! Isten vedled! Üdv az erdésznek!

Mitró János

Homlok Tamás (1967–2014)

Kisfaludon született, ott végezte az általános iskolát, majd felvételt nyert Sopronba a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolába, ahol 1985-ben érettségizett. Az év szeptemberében a Kisalföldi Erdőgazdaság

Rábaközi Erdészetenél állt munkába, ez volt az egyetlen munkahelye. Kezdetben fizikai állományban fakitermelő brigádok mellett személyszállítást, választékolást végzett, majd a katonaság következett, míg 1989. március 1-jével kerületvezető erdész kinevezést kapott a Rábaközi kerületbe. Friss házasként a helyi erdészházba költöztek feleségével.

Elődjétől, Szabó Istvántól rendezett kerületet örökölt, jól kezelt, változatos faállományokkal. Kezdetben sokat támaszkodott elődje tanácsaira, átvette tapasztalatait, majd önállóan is nagy hozzájárulással végezte munkáját.

Kerülete az erdészet központjától távol, a Rába folyó hullámléteiben és árterében volt. Sajátos feladatokkal, olykor még az árvízzel is meg kellett küzdeni. A vidéki kerület nagyobb önállóságot kívánt, de ő ennek is jól megfelelt. 2000-ben bővültek feladatai, nyugdíjazás következtében a páli kerületet is hozzá csatolták, amely új kihívásokat hozott, több jövés-menést igényelt. Emellett alkalmanként az erdészet vadkárelhárítási, vadászati feladataiba is be kellett kapcsolódnia.

Tamás emberi jó tulajdonságai, közvetlensége, humora révén népszerű ember volt választott falujában, vadásztársai, kollégái körében is. Sok időt töltött baráti körben, sportrajongóként rendszeresen eljárt kézilabda-mérkőzésekre, de rockconcerteken nevével együtt is sokszor részt vett. Bármilyen segítségre volt szüksége, mindig számíthatott barátaira, de ő is mindenkin segített, akin tudott.

Tavaly novemberi kórházi kivizsgálása nem ért váratlanul bennünket, hisz láttuk, hogy túlterhelt szervezeted, de egy későn diagnosztizált kóros folyamat hirtelen úrrá lett rajta és végzetéhez vezetett.

A kórházban egymásnak adták a kilincset barátai, munkatársai, rokonai. Felesége, két nagy lánya naponta mellette volt. A rábakeréköli temetőben, ahol 2014. december 22-én búcsút vettünk tőle, mozdulni sem lehetett a hatalmas tömegben, koszorúk tucatjai, csokrok százai borították sírját.

Halálával pótolhatatlan veszteség érte családját, de a közösség is egy jó barátot, kollégát veszített. Emlékét szeretettel megőrizzük.

Kóródi Sándor

Kászoni Zoltán (1928–2015)

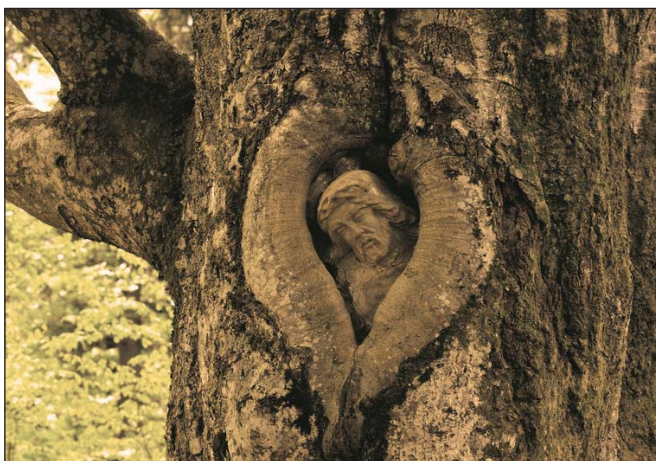

Életének 87. évében elment az „Öreg Székely”. 1928. január 22-én született a Háromszék megyei Baróton (ma Kovászna megye), anyai és apai ágon is iparos családban. Székely kismemesi családja II. Rákóczi György erdélyi fejedelemtől kapta nemeslevelét.

A Trianon utáni nehéz kisebbségi sorban töltötte gyerekkorát. Elemi iskolát Baróton és Nagyszebenben végezte. A középiskolai tanulmányait Észak-Erdély 1940. évi visszacsatolása után, Kolozsváron a piaristák gimnáziumában folytatta, ahol 1948-ban érettségizett. 1948 és 1953 között a román és szovjet kormány ösztöndíjasaként a Moszkvai Halászlati és Halipari Műszaki Egyetemen tanult. 1953-ban ichtiológus és haltenyésztő diplomát szerzett. Szakmai pályafutását az erdélyi Mezőségen, Mezőzáhon az állami gazdaság főagronomusaként kezdte. Az állami gazdasághoz

taroztak a Wass grófok egykori birtokai is. Ekkor gyökerezik meg benne a Wass család iránti tisztelete, ami későbbi szépirodalmi munkásságában jól tükröződik. A Mezőzáhon eltöltött öt tevékeny év után jó szakmai eredményei miatt kiemelik és Bukarestbe viszik dolgozni a Mezőgazdasági Minisztérium alkalmazotti körébe. Itt különböző magas beosztásokban dolgozik, többek között a Halászlati Vezérigazgatóság vezérigazgatójaként teremti meg a román tengeri halászlati flottát. Számos szakmai siker után, karrierje csúcspontján, 1986-ban, gyermekei nyugatra távozása miatt leváltják a beosztásából. Aktív szakmai pályafutásának utolsó éveit Kovászna megyében, erdészeti-halászlati felügyelőként tölti.

Kászoni Zoltán egész életében megőrizte istenhitét, haza- és családszeretetét, mindig ezeknek megfelelően igyekezett tevékenykedni. 1995-ben feleségével együtt áttelepült Budapestre, hogy Ausztriában élő gyermekeihez közelebb lehessen. Szakírói munkásságát itt is folytatta. Életében 28 könyve jelent meg (ebből 9 román nyelven), első sorban halas témakörben. Ő írta az első román nyelvű akvarisztikai szakkönyvet is. Nagy szerelme volt a vadászat, ennek erdélyi vonatkozásait igyekezett könyveiben bemutatni (Az a medvész, pisztrángos csodás

Erdély; Vad és vadászat Erdélyben; Székelyföldi vadászatok stb.). Műveiben Wass Albert erdélyi nyomait is igyekezett megörökíteni, a kutató történész alaposságával. Könyveit saját fotóival is illusztrálta.

Széles körű műveltsége, nyelvtudása, nemzetközi tájékozottsága, elismertsége lehetővé tette, hogy egész életében szűkebb hazáját, Erdélyországot, Székelyföldet szolgálja. Nyugdíjasként életét továbbra is Székelyföld népszerűsítésére fordította. Számos magyar erdész- és vadászcsoporthoz vezette Erdélybe, nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel. A szakmában sokan ismerték, szerették. Életét részletesebben a Gyökerek és lombok című sorozat 9. kötetében ismerhetjük meg.

Hitvallását egy mondatban ő maga így foglalta össze: „Életemben mindig székelymagyar voltam, s poraimban is az maradok”.

Barátossy Gábor

Tórium-kúra

Meglepő lehet, hogy az itt körülírt, elhúzódó *kúra*, több mint ötven éve vette kezdetét. Akkoriban persze, egészen mindennapi gondok foglalkoztatták a tizenéves, pályaválasztás előtt álló fiatallembert, semmint, ami a címből következhette.

Alig túl 1962 tavaszán, a rövid iskolai szünetben kétszer is kirándult a társaival, előbb egy közismert budai kirándulóhelyre, majd attól egy kicsit távolabbi erdős, dimbes-dombos vidékre. Menet közben némelyikük, akinél már eldőlt, hogy hová jelentkezik tovább tanulni, szót ejtett a történekekről. Hősünk a hallgatók között ballagott, még nem sejtve, hogy a *túra* vége felé, határozott kijelentésre készíti a Gondviselés. A készítés mikéntje, a láthatatlan delej, mint annyi más esetben, itt is megfoghatatlan volt.

A Gondviselés, mint egytagú *kuratórium*, ekkor döntött a fiú jövőjéről, és hosszú távra. Az már ezt megelőzően is kitűnt, hogy valamely, az élő természet-

hez kötődő foglalatosság eshet a latba legnagyobb súllyal. A mérlegelésben alig pár lépésnyi távolság, idilli, vagy annál is igazább erdei körkép, kisugárzás, hangulat, gondolat-ár, bódulat döntött. Inkább csak maga elé, de eltökélt hangsúllyal bökte ki:

– Én erdész szeretnék lenni.

A társak közül csak egy hümmögött rá, hogy „persze, kerülő, mi?” Meg, hogy: „jó unalmas lehet egész nap ideoda járkálni.”. Némiképp ugyanúgy, mintha atomkutatásra szeretné adni a fejét. Olyanra, amiből előre aligha lát valamit. Vagy soha. Esetleg.

A kurátor Gondviselést is megérintette ez a gondolat, mert vagy másfél évtized múltán, az iménti idilli erdő közepében, fura műszert használó csoporttal hozta össze a már kitanult erdészt. Geofizikai méréssel indokolták az ottlétüket, amit az erdész annyiban furcsállt csak, hogy nem jelentkeztek be előre. Az erdő ugyanis, bizonyos

esetekben, a 'bújva bejárókra' nézve veszélyes lehet.

Az a bizonyos idilli erdő pedig, koro-sodva, és alig veszítve a korábban ígéz-képéből, újabb tizenöt év elteltével, fűrész alá került. Az erdész és az erdei munkások évről évre gondolták az öreg fák ezernyi utódját, miközben sokat tanultak, tapasztaltak ettől a fiatalostól is. Legfőképpen türelmet, ami – az ismert közmondás szerint – rózsát terem. Itt csak annyiban volt másképpen, hogy a türelmesen nevelt fiatal erdő rózsát, vadrózsát csak addig „termett”, amíg a fák árnyéka ki nem szorította őket.

Látszólag a Gondviselés is máshova összpontosított ezek után. Az erdészt nyugalományaiba engedte, fiatal utódjával üzenetett néha a nevezetes erdőről. Tudatta, hogy a geofizikusok időközben sem teke-*tóriáztak*: *tóriumot* észleltek azon a területrezen. A ritka, fém elem rádióaktív ...

Aktivitása megkövesedett közmondást is képes volt átforgatni: A türelem rózsát, a *tórium* erdészterem.

Apatóczy István

Kőfaragó atyák a Zemplénben

A pálosokon kívül kevés szerzetesrendet ismerünk a magyar középkorból, mely olyan előszeretettel építette a rendházait a kiterjedt magyar erdőségek mélyére, mint a fehér kámzsát viselő atyák. A Zempléni — vagy szabatosabb földrajzi nevén — Tokaji-hegység erdőkkel borított háborítatlan tája, különösen kedvelt lehetett Remete Szent Pál követői számára. Az egykori Abaúj vármegye területén — egymástól nem messze — három kolostort is alapítottak a magyar szerzetesek.

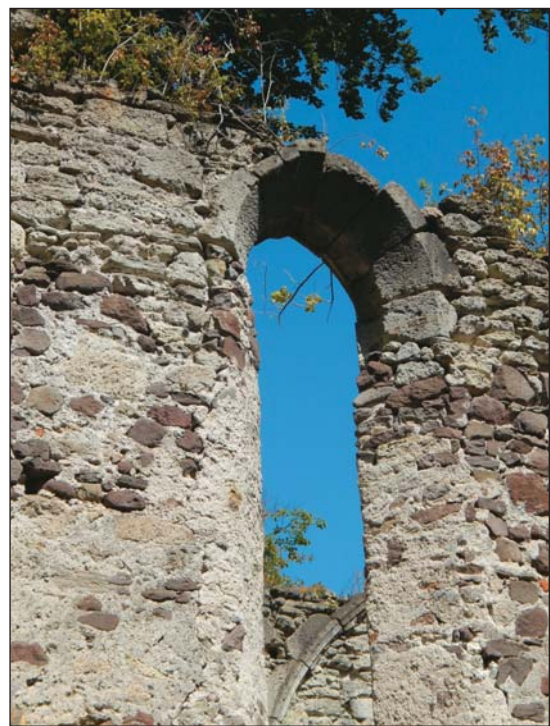
A regécinek és a göncruszkainak az emlékét ma már csak a korforrások, régészeti leletek és a szakkönyvek őrzik. Ellentétben a Boldogságos Szűz Mária nevére szentelt gönci rendházzal, melynek évszázados kváderkő falai ma is a Dobogó-hegy északkeleti oldalát borító erdőség fái, oszlopos bükk óriásai között bújnak meg.

A halkan csobogó Kis-patak-völgye felett emelkedő impozáns maradványok szinte érintetlenül őrzik a középkori pálos atyák kőfaragó tudományának mesterremekeit, egyszerűségében is tájba illő építészeti stílusjegyeit. Körbejárva a hatalmas falakat, belépve a beomlott boltozat alá – mely ma már a kék égbe vagy az éjszaka csillagaira enged szabad kilátást – időutazást tehetünk a középkorba. Hazánkban szinte sehol nem találhatunk ilyen érintetlen, eredeti formájában megmaradt és átfaragások nélkül megőrzött gótikus formákat, díszítőelemeket.

A kolostor alapításának pontos idejét nem ismerjük. Nagy Lajos királyunk 1346 és 1382 között összesen 27 új pálos

klastromot alapított, ebből négyet az Anjouk kedvelt országrészében, Abaújban építettek fel. A gönci első írásos említése egy 1371-ben keletkezett oklevélben található, melyben a király vízimalom építésére ad engedélyt a pálosoknak. A források szerint az atyák szorgalmas munkával gyarapították javaikat. Szőlőket, szántókat műveltek, mezőket kaszáltattak, réteket legeltettek, további malmokat építettek és üzemeltettek a Gönci- és az Ósva-patak vizein.

Jelentős bevételi forrás volt a búcsútartás joga is, melyet a hét oltárral rendelkező templom főoltárának 1429-es felszentelésekor nyertek el. 1438 után már ispotályt is működtettek a rendházban, kórtermének betekintő ablakai a templomhajó északi falán ma is láthatóak. A 15. század végére azonban a gönci klastrom lassan hanyatlásnak, elnéptelenedésnek

indult, mivel a nemesfémbányászat révén fellendülő bányavárosban, Telkibányán alapított Szent Katalin pálos kolostor vette át a vezető szerepet. Sorsa 1541-

ben pecsételődött meg, amikor Szapolyai János országrészét dűlva, I. Ferdinánd lutheránus hadvezére, Schwend Lázár leromboltatta.

Azóta omladoznak a megmaradt falai. Ellenkéntben számos középkori építészeti emlékünkel ezt nem hordták szét a környező falvak lakói, nem verték szét a vonuló hadak, hiszen a lakott településektől és a járt utaktól távol bújik meg az erdő rejtékében.

Ennek köszönhetően csodálkozhatunk rá a pálos gótikus építészet számos eredetiben fennmaradt remekére: az oromfal kapunyílása feletti rózsablak kőkávájára, a három boltszakasos hosszúkas templomhajóra, a gazdagon díszített gyámkövekre, a kőkonzolokra, a bordák íveire.

Felbecsülhetetlen értéke tudatában érdemes néhány percet csendben szemlélődni a klastrom falai között. Olyan érzésünk lehet a részletgazdag maradványok között, mintha a pálosok nem majd fél ezer éve, hanem csak néhány évtizede hagyták volna el az abaúji rendházukat.

Szöveg: Nagy László
Kép: Bodó Mónika

Az erdőterületek növelése és a minőségi, fenntartható erdőgazdálkodás a kormányzat stratégiai célja

Növekedő agrár- és vidékfejlesztési támogatások

A Vidékfejlesztési Program megvalósítására 2020-ig több mint 1200 milliárd forint fejlesztési forrás áll rendelkezésre. A program legfontosabb fejlesztési céljai közé tartozik a vidéki munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban. A kormány stratégiai célként kezeli a klímaváltozásra történő felkészülést, ezért ösztönzi a környezetkímélő gazdálkodási módokat, a megújuló energiák használatát, az erdőterületek növelését és a minőségi, fenntartható erdőgazdálkodást. Kiemelten támogatja ugyanakkor a vízgazdálkodási célú beruházásokat, az állattenyésztés és a kertészetek technológiafejlesztését, a kisméretű gabonatermelők létesítését és szárítók korszerűsítését.

Forrás: **kormany.hu**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/strategiaicel_kormany_erdoterulet_fenntarthatoerdogazdalkodas

♦♦♦

Dr. Gyuricza Csaba lett az MVH új elnöke

A SZIE volt dékánja március 1-jétől tölti be tisztségét

A Szent István Egyetem Mezőgazdasági és Környezettudományi Karának déká-

ni posztjáról érkezett *dr. Gyuricza Csaba* a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal élére, március 1-jétől. Az MVH, amely az uniós agrár- és vidékfejlesztési támogatások kifizető ügynöksége, 2014 szeptembere óta működött legfelső vezető nélkül, akkor távozott hivatalából *Palkovics Péter*.

Forrás: **Agroinform**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/gyuricza_csaba_mvh

♦♦♦

A magyar erdők nevében köszönjük!

Sikeres volt a közmédi S.O.S. – Bajban az erdő! tematikus napja

Már eddig több mint 40 ezer embert, kis- és nagyvállalatok társadalmi felelősségvételét mozgósította a közmédi március elsejei, vasárnapi tematikus napja, amelyet *Áder János* köztársasági elnök indítványára a jégkárosult magyar erdők mihamarabbi helyreállításának és a hazai erdészeti szakmai munka bemutatásának érdekében szerveztek. Az Országos Erdészeti Egyesület a tematikus napot és az általa generált társadalmi összefogást például értékűen eredményesnek tartja: „Kiderült, hogy a magyar emberek érzékenyek a környezeti értékekre, és jó szívvel vállalnak részt megmentésükben. Erdeink kiemelt nemzeti kincsnek és nemzetgazdasági értéknek számítanak, ezért erdészkiént és magyar állampolgárként is hatalmas öröm számomra ez a várakozá-

son felüli szolidaritás. A magyar erdők nevében köszönjük a *több mint negyven-ezeregyéni* adományozónak és a vállalatoknak a támogatást, Köztársasági Elnök Úrnak azt, hogy az erdők ügye mellé állt, az MTVA-nak a nívós és érdekes műsorfolyamot, amelynek során úgy mutathattuk meg az erdész szakmát és az erdészeket, ahogyan soha az elmúlt évtizedekben.” – fogalmazott *Zambó Péter*, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke.

Forrás: **OEE, MTI**

http://www.oee.hu/hirek/egyesuleti-hirek/_sikeres_az_sos_bajban_az_erdo

♦♦♦

Márciustól hatályosak az új EKÁER-szabályok

3,5 tonna össztömeget meghaladó járművel történő fuvarozás feltétele az EKÁER-szám

Első alkalommal március 11-től kell kockázati biztosítékot nyújtaniuk az erre kötelezett, kockázatos termékeket fuvarozó vállalkozásoknak. A NAV köztartozásmentes adózói adatbázisában szereplő vállalkozások mentesülnek a kockázati biztosíték fizetésének kötelezettsége alól – egyebek mellett ezt tartalmazza az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszerrel (EKÁER) összefüggő új jogszabályok. Az alapvető szabály nem változik a módosított törvényben: minden útdíjköteles – 3,5 tonna össztömeget meghaladó – járművel történő fuvarozás feltétele az, hogy a fuvarozó rendelkezzen EKÁER-számmal.

Forrás: **MTI, hirado.hu**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/ekaer_marcius_jogszabaly

Tagság érvényesítés

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja.

A 2015. évi tagdíját rendezett, befizetett tagság részére, a kártya érvényesítése az évszámot tartalmazó hologramos matricával történik, amit itt találnak meg a Lapokba beragasztva.

Kérjük a tagokat, hogy a matricát vegyék le a vignettáról és ragasszák fel tagsági kártyájukra!

Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a városközi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a **www.oee.hu** oldalon olvasható, évente egy alkalommal az Erdészeti Lapok is közli.

A tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoport titkároknál.

A matricát itt találja

Megállíthatatlan fejlődés

A favágás története gyakorlatilag egyidős az első civilizációk kialakulásával. Sőt! Őseink már a tűz megismerése után hasogattak ágakat, gallyakat kezdetleges szekercéikkel. Favágásra mind a mai napig szükség van, csupán a módszerek változtak. A célszerszámok az évszázadok alatt folyamatosan fejlődtek, egyre korszerűbb és hatékonyabb eszközök jelentek meg. Óriási technológiai ugrást jelentett a bronz, vagy később az acél felhasználása. Hasonlóan korszakalkotó esemény volt közel száz éve az első STIHL motorfűrész felbukkanása. . .

A STIHL nemcsak forradalmasította a fakitermelést, de azóta is megőrizte úttörő szerepét az iparágban. A fejlődés egy pillanatra sem áll meg. Ahogy egy büszke tölgy terebélyesedik évről évre, úgy növekszik és erősödik a világ vezető motorfűrészgyártó vállalata is. És piacvezetőhöz méltón a termékeik is különlegesek. A STIHL motorfűrészek munka közben érzik igazán elemükben magukat. Elektronikus motorvezérlésük, valamint M-Tronic gyújtás- és üzemanyag-szabályozó rendszerük garantálja, hogy minden körülmények között megbízhatóak maradjanak. A STIHL gépei nem hiányozhatnak egyetlen szerszámoskamrából sem.

STIHL MS 241 C-M

CONSTRUMA ▲■●
34. Nemzetközi építőipari szakkilátás

2015. április 15-19.

ANDREAS STIHL KFT.
2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (06-23) 418-054 · E-mail: info@stihl.hu

www.stihl.hu

Mobilra optimalizálva

STIHL®